UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Dipòsit digital de documents de la UAB

This is the **published version** of the bachelor thesis:

González Rodríguez, Nerea. *[ApS] Transformació de l'itinerari de consciència fonològica de l'Escola Pereanton: proposta per al desenvolupament de la síntesi fonològica a Educació Infantil*. Treball de Final de Grau (Universitat Autònoma de Barcelona), 2026 (Educació Infantil). 119 pàg.

This version is available at https://ddd.uab.cat/record/336482

under the terms of the CC BY-SA license.

[ApS] Transformació de l'itinerari de consciència fonològica de l'Escola Pereanton: proposta per al desenvolupament de la síntesi fonològica a Educació Infantil

Nerea González Rodríguez

Grau en **Educació Infantil** · Universitat Autònoma de Barcelona

Convocatòria de juny de 2026

Tutoritzat per Montserrat Rodríguez Parrón, Dep. de Pedagogia Aplicada

Imatge de portada creada mitjançant intel·ligència artificial generativa (OpenAI, ChatGPT, 2026).

Resum (Català)

El present estudi descriu el disseny, la implementació parcial i l'avaluació exploratòria d'una intervenció didàctica orientada al desenvolupament de la síntesi fonològica en el segon cicle d'Educació Infantil. La proposta s'inscriu en el context de l'Escola Pereanton i s'articula a partir de la detecció de necessitats educatives reals, el disseny d'un conjunt seqüenciat de materials manipulatius (I3–I5) i una aplicació pilot en condicions contextuals limitades.

L'avaluació adopta un enfocament descriptiu amb aproximació quantitativa i interpretació qualitativa, basat en un qüestionari docent i en l'anàlisi d'una docent referent del centre. Els resultats indiquen una valoració globalment favorable dels materials en relació amb l'adequació evolutiva, la coherència pedagògica i la funcionalitat didàctica, destacant el potencial del suport manipulatiu com a facilitador del desenvolupament de la consciència fonològica inicial.

Tanmateix, emergeixen limitacions vinculades a la contextualització lèxica, la necessitat de mediació docent i la variabilitat en l'adequació d'alguns recursos. La implementació parcial condiciona la validesa externa dels resultats, reforçant el caràcter exploratori de la intervenció.

Els resultats subratllen la importància dels processos d'apropiació docent i de la interpretació situada dels materials com a condició per a la transferència educativa efectiva. En conjunt, l'estudi evidencia la coherència interna del disseny i el seu potencial pedagògic inicial, alhora que conceptualitza la innovació educativa com un procés interactiu, contingent i dependent de la interacció entre disseny, context i pràctica docent.

Paraules clau[1]: educació infantil, ensenyament de la lectura, consciència fonològica, síntesi fonològica, material didàctic, innovació educativa i lectura inicial.

Resumen (Español)

El presente estudio describe el diseño, la implementación parcial y la evaluación exploratoria de una intervención didáctica orientada al desarrollo de la síntesis fonológica en el segundo ciclo de Educación Infantil. La propuesta se sitúa en el contexto de la Escola Pereanton y se estructura a partir

[1] Les paraules clau s'han seleccionat a partir del Tesaurus de la UNESCO (UNESCO Thesaurus, edició vigent), utilitzant descriptors normalitzats quan ha estat possible i incorporant terminologia específica de recerca (consciència fonològica i síntesi fonològica), no inclosa com a entrada normalitzada en el tesaurus consultat.

de la detección de necesidades educativas reales, el diseño de un conjunto secuenciado de materiales manipulativos (I3–I5) y su aplicación piloto en condiciones contextuales limitadas.

La evaluación adopta un enfoque descriptivo con aproximación cuantitativa e interpretación cualitativa, basado en un cuestionario docente y en el análisis de una docente referencial del centro. Los resultados muestran una valoración globalmente positiva de los materiales en términos de adecuación evolutiva, coherencia pedagógica y funcionalidad didáctica, destacando el valor del enfoque manipulativo como facilitador del desarrollo inicial de la conciencia fonológica.

No obstante, se identifican limitaciones relacionadas con la contextualización léxica, la necesidad de mediación docente y la variabilidad en la adecuación de algunos recursos. El carácter parcial de la implementación condiciona la validez externa de los resultados, reforzando el carácter exploratorio de la propuesta.

Los hallazgos subrayan la relevancia de los procesos de apropiación docente y de la interpretación situada de los materiales como condición para una transferencia educativa efectiva. En conjunto, el estudio evidencia la coherencia interna del diseño y su potencial pedagógico inicial, conceptualizando la innovación educativa como un proceso interactivo, contingente y dependiente de la interacción entre diseño, contexto y práctica docente.

Palabras clave: educación infantil, enseñanza de la lectura, conciencia fonológica, síntesis fonológica, material didáctico, innovación educativa y lectura inicial.

Abstract (English)

This Final Degree Project presents the design, partial implementation, and exploratory evaluation of an instructional intervention aimed at fostering phonological synthesis in early childhood education. The project is situated in the context of Escola Pereanton and is grounded in the identification of real classroom needs, the design of a sequenced set of manipulative learning materials (ages 3–5), and their pilot implementation under limited contextual conditions.

The evaluation follows a descriptive design with quantitative components and qualitative interpretation, based on a teacher questionnaire and the analysis of a reference teacher within the school. Results indicate an overall positive appraisal of the materials in terms of developmental appropriateness, pedagogical coherence, and instructional functionality, highlighting the role of manipulative approaches as facilitators of early phonological awareness development.

However, limitations emerge regarding lexical contextualisation, the need for teacher mediation, and variability in the suitability of certain materials. The partial nature of implementation limits the external validity of findings, reinforcing the exploratory character of the study.

Findings emphasise the importance of teacher appropriation processes and situated interpretation of instructional materials as key conditions for effective educational transfer. Overall, the study confirms the internal coherence of the design and its initial pedagogical potential, framing educational innovation as an interactive, contingent process shaped by the interaction between design, context, and teaching practice.

Keywords: early childhood education, reading instruction, phonological awareness, phonological synthesis, teaching materials, educational innovations and literacy.

Agraïments

Vull expressar el meu agraïment sincer a totes les persones que han acompanyat aquest procés i que, d'una manera o altra, han contribuït a donar forma a aquest treball, en la seva dimensió acadèmica i personal.

En primer lloc, a la meva tutora, la Montse, per haver confiat en mi des del primer moment, quan aquest treball no era més que una idea encara incerta. La seva confiança ha estat constant i discreta, però profundament decisiva; ha sostingut el procés i, alhora, m'ha ajudat a sostenir la meva pròpia confiança.

A l'Escola Pereanton, per haver fet possible que aquest projecte esdevingués realitat en un context d'aula. I, molt especialment, a la Maria, per acollir-lo amb respecte, sensibilitat i disponibilitat, i per donar-li una mirada pedagògica que l'ha fet créixer dins la pràctica real, transformant-lo de proposta en experiència compartida.

A la meva família, i molt especialment a la meva mare, per ser el pilar més ferm i constant de la meva vida. Per sostenir-me sempre, fins i tot quan jo no era conscient de tot el que estava sostenint. Per la seva cura silenciosa, per la seva força i per haver estat al meu costat en cada etapa, també en aquesta. I al meu pare, que no pot viure aquest moment amb mi, però que continua present d'una manera profunda i íntima en tot el que soc.

A l'Alex, per ser el meu refugi. Per una manera d'estimar constant, tranquil·la i incondicional que m'ha sostingut en els moments de dubte i ha donat valor als petits avanços. Per haver fet d'aquest camí un espai menys solitari, més lleuger i més habitable. Amb ell he après un vincle que no pesa, que acompanya i que sosté fins i tot quan tot tremola. I, sobretot, per aquesta certesa que no necessita explicació: no hi ha ningú en el món amb qui sigui tan jo com ho soc amb ell.

I a les meves amistats, la Lou, el David, el Biel, la Fiore i tots els que han estat a prop en diferents moments d'aquest camí, per haver estat espai de pausa, de riure i de respir, i per recordar-me que el creixement també necessita vida més enllà del treball.

Finalment, a mi mateixa, a aquella nena que jugava a fer de mestra sense saber que aquell gest ja era un inici. Per haver arribat fins aquí sense abandonar-me pel camí, fins i tot en els moments en què tot era dubte i incertesa. Per haver sostingut el procés amb perseverança, fragilitat i força alhora, i per haver transformat una idea que semblava llunyana en una realitat construïda a pols. Aquest treball és també la prova que el camí fet, amb totes les seves esquerdes i aprenentatges, tenia sentit.

Índex de contingut

1. Introducció 7
2. Avaluació de necessitats 9
2.1. Preparació del procés d'avaluació 9
2.2. Anàlisi estructural de la consciència fonològica al centre 10
2.3. Necessitats normatives i primàries 11
2.3.1. Necessitats normatives: discrepància estructural 11
2.3.2. Necessitats primàries: expressades i percebudes 12
2.4. Priorització i presa de decisions 13
3. Fonamentació legislativa i teòrica 15
3.1. Marc legislatiu 16
3.2. Marc teòric 17
3.2.1. L'alfabetització inicial i el desenvolupament del llenguatge 17
3.2.2. Fonaments neurocognitius de l'aprenentatge lector 18
3.2.3. La consciència fonològica en l'alfabetització 20
3.2.4. Estratègies didàctiques per al treball de la síntesi fonològica en Educació Infantil 22
4. Metodologia 25
5. Proposta d'intervenció 28
6. Avaluació del disseny 31
7. Conclusions 36
8. Referències bibliogràfiques 39
9. Annexos 41
Annex A. Validació tècnica d'experts 41
Annex B. Preguntes de l'entrevista 48
Annex C. Model qüestionari d'avaluació 50
Annex D. Dossier 63
Annex E. Planificació temporal del projecte 111
Annex F. Cost estimat de creació dels recursos 112
Annex G. Resposta de l'escola al qüestionari d'avaluació 115

1. Introducció

El present Treball de Fi de Grau s'emmarca en el context de l'Escola Pereanton, un centre públic d'Educació Infantil i Primària situat al nucli històric de Granollers. Es tracta d'una escola d'una sola línia amb una identitat pedagògica consolidada, caracteritzada per un projecte musical transversal que actua com a eix vertebrador dels processos d'ensenyament i aprenentatge (Escola Pereanton, 2026).

En el moment d'inici d'aquest projecte, el centre es trobava immers en un procés de revisió i transformació pedagògica vinculat a la implementació del nou currículum d'Educació Infantil i a una reflexió interna sobre el recorregut de llengua al llarg de les diferents etapes. En el tram de Petits (I3-I5), l'escola treballa des d'un enfocament globalitzat basat en el joc, l'experimentació i les vivències significatives dels infants, en què el llenguatge oral ocupa un paper central com a instrument de relació, expressió i construcció de significat (Escola Pereanton, 2026).

En l'etapa d'Educació Infantil, el desenvolupament del llenguatge oral constitueix un pilar fonamental per a l'adquisició posterior de la lectura i l'escriptura, així com per a la participació activa i competent dels infants en els processos d'aprenentatge. Dins d'aquest desenvolupament, la consciència fonològica adquireix una rellevància específica, atès que permet als infants prendre consciència de l'estructura sonora de la llengua a través de la manipulació i exploració de sons, síl·labes i paraules en contextos lúdics i contextualitzats.

En aquest marc, i a partir de la detecció d'uns resultats competencials millorables en l'àrea de llengua a l'etapa d'Educació Primària, l'equip docent inicia un procés de reflexió pedagògica orientat a reforçar les bases del desenvolupament lingüístic des de l'Educació Infantil. En aquest procés, la consciència fonològica esdevé un eix prioritari d'intervenció, especialment pel que fa a la necessitat de garantir una progressió sistemàtica, coherent i ajustada als diferents ritmes evolutius dels infants al llarg del segon cicle d'Educació Infantil.

La col·laboració amb la Universitat Autònoma de Barcelona s'articula en el marc de la modalitat Aprenentatge i Servei (ApS), amb la voluntat de donar resposta a una necessitat real mitjançant el desenvolupament d'una intervenció educativa aplicada. En les primeres sessions de treball, es constata que els materials i pràctiques prèvies no es troben prou seqüenciats i sistematitzats. Així mateix, s'identifica la necessitat de disposar de recursos estructurats, transferibles i integrats en la dinàmica quotidiana d'aula.

De manera específica, l’objectiu del TFG es concreta en l’anàlisi del context educatiu i la detecció de necessitats del centre, per procedir a la fonamentació, disseny i implementació d’un conjunt de materials didàctics manipulatius orientats al desenvolupament progressiu de la síntesi fonològica en infants del segon cicle d’Educació Infantil (I3-I5) de l’Escola Pereanton, garantint la seva coherència pedagògica, adequació evolutiva i potencial de transferència a la pràctica docent.

Aquest treball s’inscriu plenament dins de les competències pròpies del grau en Educació Infantil, en tant que implica l’anàlisi d’un context educatiu real, la identificació de necessitats pedagògiques, i la reflexió crítica sobre la pràctica docent. Al mateix temps, requereix el disseny de propostes didàctiques fonamentades en el coneixement del desenvolupament infantil i en evidències científiques sobre l’adquisició del llenguatge, especialment en relació amb els processos d’alfabetització inicial.

Per aquest motiu, el projecte no només pretén donar resposta a una necessitat educativa concreta del centre, sinó també contribuir al desenvolupament de la identitat professional docent i a la consolidació d’un enfocament integrat entre teoria i pràctica educativa. El resultat es concreta en la creació física de dotze materials i d’un dossier de recursos didàctics estructurats i transferibles per al treball de la síntesi fonològica en Educació Infantil, susceptible de ser compartit i implementat en altres centres educatius, amb potencial d’aprenentatge més enllà del context d’origen.

2. Avaluació de necessitats

El procés d'avaluació de necessitats constitueix el punt de partida estructural de la present intervenció educativa i s'articula a partir del model d'intervenció proposat per Jariot, Merino i Sala (2004), concretament el desenvolupat en relació amb l'avaluació de necessitats l'àmbit socioeducatiu. Des d'aquest enfocament, qualsevol intervenció pedagògica contextualitzada requereix partir d'una anàlisi sistemàtica de la realitat educativa que permeti identificar discrepàncies entre la situació existent i la situació desitjada, des d'un punt de vista professional i pedagògic.

En aquest sentit, l'avaluació de necessitats no s'entén com una fase preliminar desvinculada de l'avaluació, sinó com un procés interpretatiu que orienta la presa de decisions i dota de legitimitat pedagògica les actuacions posteriors. El seu objectiu esdevé comprendre la realitat educativa del centre per establir prioritats d'actuació coherents amb el context, els agents implicats i les possibilitats reals d'intervenció.

Seguint el model de Jariot (2004), el procés desenvolupat s'estructura en quatre fases interrelacionades:

1. Preparació del procés d'avaluació.
2. Identificació i anàlisi de necessitats.
3. Estudi dels recursos disponibles.
4. Priorització i presa de decisions.

Un itinerari metodològic el qual permet establir una connexió coherent entre diagnòstic i intervenció, garantint que la proposta desenvolupada respongui a necessitats contextualitzades, compartides i pedagògicament justificades.

2.1. Preparació del procés d'avaluació

En coherència amb els principis metodològics exposats per Jariot (2004), el procés d'avaluació de necessitats ha d'atestar sistematització, participació i rigor interpretatiu que permetin construir una lectura fonamentada de la realitat educativa. A partir d'aquests criteris, es va optar per l'entrevista semiestructurada com a tècnica principal de recollida d'informació, atès que possibilita combinar una estructura comuna d'anàlisi amb la flexibilitat necessària per aprofundir en aspectes emergents vinculats al context del centre.

L'entrevista es va dirigir a la Maria Sallés, tutora d'I5 i docent referent del procés de revisió del recorregut lingüístic de l'Escola Pereanton. La seva participació respon a un criteri de rellevància contextual, ja que disposa d'un coneixement directe tant de la realitat de l'aula com del procés de transformació pedagògica que inicia el centre en relació amb la consciència fonològica.

L'instrument es va estructurar a partir de cinc dimensions derivades del model de Jariot (2004): contextualització del problema, anàlisi de la situació real i desitjada, identificació de necessitats expressades i percebudes, recursos disponibles i criteris de prioritització. Una organització que permet sistematitzar la recollida d'informació i afavorir una posterior anàlisi coherent amb els objectius de la intervenció.

Amb la finalitat de reforçar la consistència de l'instrument, es va aplicar una validació de contingut mitjançant judici d'experts, amb la participació de dos professionals vinculats a l'àmbit educatiu. El present procés va permetre revisar aspectes relacionats amb la pertinença, claredat i coherència de les preguntes en relació amb els objectius plantejats. El procediment complet es desenvolupa amb més detall a l'apartat metodològic del treball.

Amb la finalitat d'incorporar una mirada col·lectiva, l'instrument es va compartir prèviament a l'equip docent del tram de petits, que el va treballar de manera conjunta per consensuar una primera aproximació. Posteriorment, l'entrevista amb la tutora va permetre aprofundir en matisar i contextualitzar la informació recollida.

El procediment anterior de revisió respon als principis de participació i triangulació que Jariot (2004) considera necessaris per construir diagnòstics contextualitzats i reduir interpretacions excessivament parcials o intuïtives. La informació obtinguda es va analitzar mitjançant la identificació de recurrències discursives, el contrast entre situació real i situació desitjada i la classificació de les necessitats segons la seva tipologia i viabilitat d'intervenció.

2.2. Anàlisi estructural de la consciència fonològica al centre

L'anàlisi de la informació recollida evidencia que el centre organitza el treball de consciència fonològica a Educació Infantil a partir de tres grans blocs d'habilitats:

1. Discriminació auditiva (reconeixement i identificació dels sons del llenguatge)
2. Segmentació (descomposició de síl·labes, sons o paraules)
3. Síntesi (integració de sons o síl·labes per construir paraules)

Aquesta estructura emergeix de manera explícita en el discurs docent i es configura com el marc organitzador del recorregut fonològic del centre. Tot i això, l'anàlisi realitzada mostra que el desenvolupament d'aquests tres blocs no es produeix de manera equilibrada ni sistematitzada, fet que genera una discrepància significativa entre la situació existent i la situació pedagògicament desitjable.

Mentre que la discriminació auditiva presenta un cert grau de consolidació, especialment vinculada al projecte musical transversal del centre, els blocs de segmentació i, sobretot, de síntesi fonològica mostren un desenvolupament menys estructurat, amb absència de seqüenciació vertical i manca de continuïtat metodològica entre nivells.

En aquest sentit, la síntesi fonològica emergeix com l'element més feble del recorregut lingüístic del centre per la inexistència gairebé absoluta de materials i per l'absència d'un treball explícit, sistemàtic i progressiu que permeti consolidar-la com una habilitat integrada dins el desenvolupament global de la consciència fonològica.

2.3. Necessitats normatives i primàries

2.3.1. Necessitats normatives: discrepància estructural

Segons Jariot (2004), les necessitats normatives es defineixen a partir de la discrepància existent entre la situació actual i aquella considerada òptima des d'un punt de vista professional. Des d'aquesta perspectiva, l'anàlisi del context permet identificar diverses tensions estructurals.

En primer lloc, el bloc de discriminació auditiva presenta un desenvolupament consolidat i coherent amb la identitat pedagògica de l'escola, especialment gràcies a la presència transversal del projecte musical. No obstant això, aquest treball no es troba formalment seqüenciat entre nivells, fet que dificulta la construcció d'un itinerari vertical clar.

Pel que fa a la segmentació fonològica, s'observa una presència parcial i irregular, centrada principalment en activitats sil·làbiques i amb escassa sistematització metodològica entre I3 i I5. Aquesta situació limita la progressió coherent de les habilitats fonològiques al llarg de l'etapa.

Finalment, la síntesi fonològica es configura com el bloc amb major discrepància estructural, atès que no existeix un treball específic ni recursos seqüenciats que permetin desenvolupar aquesta habilitat de manera progressiva dins la pràctica ordinària de l'aula.

La discrepància identificada es concreta en la matriu següent:

Taula 1.

Discrepància entre la situació real i la situació desitjada

Bloc	Situació real	Situació desitjada
Discriminació auditiva	Treball consolidat però no seqüenciat formalment	Integració dins un itinerari vertical I3-I5
Segmentació	Treball fragmentat i irregular	Desenvolupament progressiu i estructurat
Síntesi	Absència de treball específic	Incorporació sistemàtica dins el recorregut fonològic

Nota. Taula d'elaboració pròpia (2026)

A partir d'aquesta anàlisi emergeixen tres necessitats normatives principals:

- Sistematitzar el recorregut global de consciència fonològica.
- Estructurar el treball de segmentació amb criteris de progressió.
- Incorporar de manera explícita i sistemàtica el treball de síntesi fonològica.

Entre aquestes, la necessitat vinculada la síntesi adquireix un caràcter prioritari, ja que la seva absència compromet la consolidació d'un recorregut fonològic complet i coherent dins l'etapa infantil.

2.3.2. Necessitats primàries: expressades i percebudes

D'acord amb Jariot (2004), les necessitats primàries poden manifestar-se de manera expressada, quan són formulades explícitament pels agents implicats, o percebuda, quan emergeixen implícitament a través del discurs i la interpretació del context.

En aquest cas, l'anàlisi de l'entrevista permet identificar diverses necessitats vinculades tant als recursos didàctics com a la seguretat pedagògica i organitzativa del professorat davant el procés de transformació del recorregut lingüístic del centre.

Taula 2.

Necessitats primàries: expressades i percebudes

Necessitats primàries expressades	Necessitats primàries percebudes
– Necessitat de crear recursos específics per treballar segmentació i, especialment, síntesi. – Materials clars, aplicables i transferibles a l'aula. – Recursos que afavoreixin l'autonomia progressiva. – Augment de la complexitat i heterogeneïtat dels grups.	– Necessitat de seguretat pedagògica davant el procés de transformació. – Necessitat de coherència metodològica entre nivells. – Necessitat d'equilibrar mediació docent i autonomia infantil. – Necessitat d'adaptació a contextos d'alta diversitat.

Nota. Taula d'elaboració pròpia (2026)

Les necessitats anteriorment recollides són determinants perquè, tal com apunta Jariot (2004), la percepció de coherència i competència professional condiciona directament la implementació efectiva de qualsevol proposta educativa.

En aquest marc, resulta especialment significatiu que la necessitat vinculada la síntesi fonològica no emergeixi únicament com a discrepància normativa detectada des de l'anàlisi, sinó també com una demanda explícitament formulada per l'equip docent. La coincidència entre necessitat normativa i necessitat expressada reforça la legitimitat pedagògica de la intervenció en el marc del projecte ApS.

2.4. Priorització i presa de decisions

La fase de priorització té com a finalitat establir criteris que permetin ordenar les necessitats detectades i determinar quines resulten més pertinents dins les possibilitats reals d'intervenció del TFG. Seguint el model de Jariot (2004), la fase de priorització es realitza a partir de criteris objectivables que facilitin la presa de decisions fonamentades.

En aquest cas, la priorització es focalitza principalment en les necessitats normatives, ja que constitueixen el nucli estructural sobre el qual es pot desenvolupar una proposta d'intervenció ajustada. Tot i això, les necessitats primàries expressades i percebudes es mantenen presents transversalment, atès que condicionen tant l'orientació metodològica com el disseny dels materials.

Els criteris establerts van ser: urgència, impacte pedagògic, viabilitat dins el marc temporal del TFG i motivació. Les puntuacions es van consensuar amb la docent referent a partir d'una escala d'1 a 5.

Taula 3.

Matriu de priorització

Necessitat	Urgència	Impacte	Viabilitat	Motivació	Total
Sistematitzar el recorregut global de consciència fonològica	2	5	2	5	14
Estructurar el treball de segmentació amb criteris de progressió	3	5	5	5	18
Incorporar de manera explícita i sistemàtica el treball de síntesi fonològica	5	5	5	5	20

Nota. Taula d'elaboració pròpia (2026)

La necessitat prioritzada resulta ser la incorporació explícita i sistemàtica del bloc de síntesi fonològica, que obté una puntuació total màxima en tots els criteris establerts. Una decisió que queda justificada per la convergència de diversos factors: l'absència estructural d'aquest bloc dins el recorregut actual del centre, el seu impacte potencial en el desenvolupament de les habilitats prelectores, la coincidència de la subunitat com a necessitat normativa i expressada, i la seva viabilitat dins les possibilitats del projecte.

La present convergència de factors legitima que la intervenció se centri específicament en el desenvolupament de materials orientats a la síntesi fonològica, sense desvincular-se de la coherència global del recorregut de consciència fonològica del centre.

En conseqüència, el projecte desenvolupat en aquest Treball de Fi de Grau respon a una necessitat contextualitzada, compartida i pedagògicament prioritzada per l'escola, orientada a consolidar el tercer gran pilar del treball fonològic a Educació Infantil: la síntesi.

3. Fonamentació legislativa i teòrica

Per fonamentar la proposta d'intervenció, es va dur a terme una revisió de la literatura científica centrada en el marc legislatiu i el marc teòric referent a l'alfabetització inicial, la lectura des de la neuroeducació, la consciència fonològica, estratègies didàctiques per al treball de la síntesi fonològica en Educació Infantil i l'atenció a la diversitat. La cerca bibliogràfica va prioritzar fonts acadèmiques primàries i va incloure tant bases de dades generals, com *Dialnet*, *Google Acadèmic* i el *Dipòsit Digital de Documents de la UAB*, com bases especialitzades en educació i psicologia, com *ERIC* i *Education Database*. La literatura revisada es concentra principalment en publicacions recents dels darrers anys, especialment entre 2020 i 2026, amb l'objectiu d'incorporar aportacions actualitzades. No obstant això, també s'ha inclòs alguna aportació anterior considerada de referència en aquest camp d'estudi.

Les recerques es van realitzar amb combinacions de paraules clau en català, castellà i anglès, utilitzant operadors booleans per afinar els resultats. Entre els descriptors principals es troben: consciència fonològica, síntesi fonològica, alfabetització inicial, aprenentatge lector, neuroeducació i educació infantil. Un exemple de combinació emprada és: *("phonological awareness" OR "conciencia fonológica") AND ("early literacy" OR "alfabetización inicial") AND ("neuroeducation" OR "educational neuroscience" OR "neuroeducación")*.

Per garantir la qualitat acadèmica de les fonts seleccionades, es va aplicar el test IDEARE, que avalua la intenció, els destinataris, l'evidència, l'actualitat, la rellevància i l'expertesa dels documents. A més, es van establir criteris d'exclusió, descartant documents sense revisió científica, treballs que no abordessin específicament l'objectiu i marc d'estudi plantejat, així com literatura centrada en etapes educatives avançades sense relació directa amb l'alfabetització inicial.

Pel que fa a l'àmbit territorial, la revisió inclou principalment estudis desenvolupats en contextos educatius europeus i llatinoamericans, així com algunes aportacions internacionals. En total, es van consultar aproximadament uns vint-i-set documents entre articles científics, treballs acadèmics i documents institucionals. Després d'aplicar els criteris de selecció i qualitat, finalment han estat incorporats al marc teòric setze fonts considerades especialment rellevants.

3.1. Marc legislatiu

En el marc del sistema educatiu català, l'atenció a la diversitat i la inclusió constitueixen principis vertebradors de l'acció educativa i es configuren com a eixos estructurals de la planificació pedagògica dels centres. Aquesta perspectiva queda recollida de manera explícita al Decret 150/2017, de 17 d'octubre, d'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, el qual estableix que tots els infants han de poder accedir, participar i progressar en els contextos ordinaris d'aprenentatge amb les mesures i suports necessaris.

El Decret parteix d'una concepció de la diversitat com a condició inherent a qualsevol grup humà i desplaça les pràctiques centrades exclusivament en el dèficit cap a una mirada educativa orientada a l'eliminació de barreres per a l'aprenentatge i la participació (Decret 150/2017). En aquest sentit, la inclusió deixa de concebre's com una resposta específica dirigida únicament a determinats alumnes i passa a entendre's com un principi general d'organització pedagògica que ha de guiar el conjunt de les pràctiques educatives del centre.

D'acord amb aquest plantejament, el Decret 150/2017 estableix les mesures i suports universals com el primer nivell de resposta educativa. Unes mesures les quals tenen un caràcter preventiu, flexible i proactiu, i s'adrecen a tot l'alumnat amb l'objectiu de garantir experiències d'aprenentatge accessibles i significatives des de l'inici. S'engloba d'aquesta manera la planificació d'entorns, les metodologies i recursos que contemplin la variabilitat existent entre els infants, evitant que les dificultats emergeixin com a conseqüència d'un disseny pedagògic rígid o poc accessible.

És en aquest marc on el Disseny Universal de l'Aprenentatge (DUA) esdevé una referència fonamental per a la planificació educativa. El DUA constitueix un model pedagògic orientat a anticipar la diversitat de necessitats presents a l'aula mitjançant el disseny de propostes flexibles i graduables des de l'inici. Des d'aquesta perspectiva, les barreres per a l'aprenentatge no s'atribueixen exclusivament a les característiques individuals dels infants, sinó també a les formes de representació, participació i expressió que ofereix el context educatiu (CAST, 2018).

Les orientacions del Departament d'Educació (2023) assenyalen que l'aplicació del DUA implica proporcionar múltiples formes de representació de la informació, diverses possibilitats d'acció i expressió, així com estratègies variades d'implicació i participació de l'alumnat. D'aquesta forma, l'organització flexible dels aprenentatges afavoreix que cada infant pugui participar-hi des de les seves pròpies possibilitats, ritmes i formes d'aprenentatge, contribuint a la construcció d'entorns educatius més equitatius i inclusius.

En aquest sentit, els principis del DUA adquireixen una rellevància especial en l'etapa d'Educació Infantil i, concretament, en els aprenentatges vinculats al desenvolupament del llenguatge oral i de la consciència fonològica. La naturalesa d'aquestes habilitats implica ritmes d'adquisició diversos, diferents nivells de processament lingüístic i necessitats variables de suport, fet que fa necessari plantejar situacions d'aprenentatge flexibles, graduades i accessibles.

3.2. Marc teòric

A partir de la revisió bibliogràfica prèviament presentada, aquest subapartat desenvolupa el marc teòric que fonamenta la present proposta d'intervenció. S'hi analitzen els principals constructes vinculats a l'alfabetització inicial, el desenvolupament lector i la consciència fonològica, des d'una perspectiva cognitiva i neuroeducativa, amb l'objectiu de contextualitzar els processos implicats en l'adquisició del llenguatge escrit en l'etapa d'Educació Infantil.

3.2.1. L'alfabetització inicial i el desenvolupament del llenguatge

L'alfabetització inicial es defineix com el procés mitjançant el qual els infants adquireixen les competències bàsiques que els permeten accedir al llenguatge escrit durant els primers anys de desenvolupament (Clemente i Rodríguez, 2014, citat en Hernández, 2025). Un procés el qual implica la progressiva consolidació d'un conjunt de components interrelacionats, entre els quals destaquen la descodificació, la comprensió del principi alfabètic, el desenvolupament del vocabulari, la comprensió lectora i les primeres habilitats d'escriptura (Matamoros i Zamora, 2026).

Lluny de constituir un procés lineal o segmentat, aquests components emergeixen de manera interdependent i dinàmica, en estreta relació amb el desenvolupament cognitiu de l'infant i amb les experiències lingüístiques proporcionades pel seu entorn (Matamoros i Zamora, 2026). En aquest sentit, l'alfabetització inicial s'entén com un procés progressiu de construcció en què el llenguatge oral i escrit actua com a mediador fonamental del desenvolupament de la lectura i escriptura.

En aquesta mateixa línia, durant l'etapa d'educació infantil, aproximadament entre els 3 i 6 anys, aquests processos es manifesten de forma asincrònica i gradual. L'exposició a contextos rics en llenguatge, com la lectura compartida, les interaccions orals significatives o les activitats narratives, contribueix al desenvolupament del vocabulari i a la comprensió del discurs. Paral·lelament, les experiències vinculades al llenguatge escrit faciliten una aproximació progressiva a les seves formes convencionals, mentre que les produccions inicials evolucionen des de formes gràfiques rudimentàries

fins a representacions més estructurades, en funció de la comprensió creixent de la seva funció comunicativa (Matamoros i Zamora, 2026). El procés de desenvolupament, no obstant això, no respon a un patró universal i depèn substancialment de la qualitat de les experiències d'aprenentatge i de la mediació educativa en què es vegin immersos els infants.

En aquest marc, la consciència fonològica i el desenvolupament del llenguatge oral són claus en el procés d'alfabetització (Amaya-Medina et al., 2025; Matamoros i Zamora, 2026). La consciència fonològica s'entén com una habilitat metalingüística que permet la reflexió i la manipulació de les unitats del llenguatge oral, incloent-hi la paraula, la síl·laba, la rima i el fonema (Amaya-Medina et al., 2025). Més específicament, les unitats s'organitzen de manera jeràrquica, de les més globals a les més específiques, fins a arribar a la consciència fonètica, considerada determinant en la lectura.

En concret, la consciència fonètica resulta clau per establir les correspondències entre fonemes i grafemes que sustenten la descodificació del text escrit (Amaya-Medina et al., 2025). En conseqüència, les dificultats d'aquest àmbit s'associen a problemes en l'adquisició de les relacions entre sons i lletres i, per extensió, en el desenvolupament de la lectura. D'acord amb la recerca revisada, es posa de manifest la necessitat d'intervencions educatives explícites i sistemàtiques orientades al desenvolupament d'aquesta habilitat durant la infància (Amaya-Medina et al., 2025).

Així mateix, els estudis assenyalen que la consciència fonològica, especialment en interacció amb altres components com el vocabulari i determinats processos cognitius com la memòria de treball, contribueix de manera significativa a la predicció del progrés lector en edats primerenques (Matamoros i Zamora, 2026). D'aquesta manera, es reforça la necessitat de planificar propostes didàctiques estructurades, adaptades al nivell maduratiu i orientades al desenvolupament progressiu.

En síntesi, l'alfabetització inicial s'articula com un procés complex, gradual i altament interdependent, en què conflueixen el desenvolupament cognitiu el desenvolupament lingüístic i la qualitat de les experiències d'interacció amb el llenguatge oral i escrit. Situem així l'adquisició de la lectura i l'escriptura com el resultat d'un procés evolutiu de construcció en què interactuen de manera coordinada els components del llenguatge i els contextos d'aprenentatge que els fan possibles.

3.2.2. Fonaments neurocognitius de l'aprenentatge lector

La neuroeducació ha aportat una nova mirada sobre els processos d'aprenentatge de la lectura, integrant coneixements de la neurociència, la psicologia cognitiva i la pedagogia. Segons González

(2022), la lectura és una de les activitats cognitives més complexes perquè implica la coordinació simultània de sistemes visuals, auditius, motors, lingüístics i cognitius. A diferència del llenguatge oral, que disposa d'una base biològica i evolutiva específica, la lectura és una habilitat cultural recent; per tant, el cervell humà no va evolucionar específicament per llegir, sinó que va adaptar circuits neuronals preexistents per fer-ho. Aquesta idea és reforçada per Singh et al. (2026), que expliquen com l'adquisició de la lectura depèn d'una reorganització funcional de xarxes visuals i lingüístiques ja existents al cervell.

Des d'aquesta perspectiva, la neuroeducació estudia com el coneixement pot orientar metodologies d'ensenyament més eficaces. González (2022) destaca que la neuroeducació sorgeix de la interacció entre neurociència, psicologia i educació, amb l'objectiu de comprendre millor els processos d'aprenentatge i adaptar les pràctiques pedagògiques a les necessitats cognitives dels infants. Una disciplina que posa especial èmfasi en aspectes com la plasticitat cerebral, la motivació, l'emoció i l'atenció, factors que influeixen directament en la consolidació dels aprenentatges.

En relació amb la lectura, Singh et al. (2026) descriuen el paper fonamental de la *Visual Word Form Area* (VWFA), una regió situada al còrtex occipitotemporal ventral esquerre especialitzada en el reconeixement visual de les paraules escrites. Els autors argumenten que aquesta àrea actua com un punt d'unió entre els sistemes visuals i els sistemes del llenguatge, transformant la informació visual en representacions fonològiques i semàntiques. Segons aquest model, la lectura depèn d'una xarxa distribuïda de connexions bidireccionals entre àrees visuals, fonològiques i semàntiques.

Una concepció que coincideix amb els models cognitius de la lectura descrits per Singh et al. (2026), especialment el model de Doble Ruta i el model Triangle. El model de Doble Ruta planteja dues vies de processament lector: una ruta lèxica, que permet reconèixer paraules conegudes de manera global, i una ruta sublèxica, basada en la conversió grafema-fonema necessària per llegir paraules noves o pseudoparaules. Per la seva banda, el model Triangle defensa que la lectura emergeix de la interacció dinàmica entre representacions ortogràfiques, fonològiques i semàntiques, les quals es reforcen progressivament a través de l'experiència lectora. En qualsevol cas, ambdós models coincideixen a assenyalar que la consciència fonològica i les connexions entre llenguatge oral i escrit són essencials en el desenvolupament lector inicial.

Fernández (2021) també subratlla la importància de les habilitats fonològiques i de l'estimulació primerenca en l'aprenentatge de la lectura. L'autor destaca que els infants necessiten activitats que afavoreixin la discriminació auditiva, la consciència sil·làbica i fonètica i, la relació entre sons i

grafies. Des de la neuroeducació, aquestes activitats tenen una base neurofuncional clara, en què contribueixen a consolidar les connexions neuronals implicades en la descodificació lectora. Així mateix, Fernández (2021) assenyala que els contextos d'aprenentatge emocionalment segurs i motivadors faciliten l'activació de processos atencional i de memòria, imprescindibles per a l'adquisició de la lectura.

En aquest sentit, González (2022) recull diversos principis neuroeducatius aplicables a l'aula, com ara la rellevància de la motivació, l'impacte de les emocions en l'aprenentatge, la importància del descans i la influència de l'estrès sobre els processos cognitius. Es destaca com cada cervell és únic i l'aprenentatge es produeix gràcies a la plasticitat cerebral, és a dir, la capacitat del cervell de reorganitzar-se a partir de l'experiència. Un principi el qual resulta especialment important en l'ensenyament de la lectura perquè seran les experiències lectores repetides i significatives les quals afavoriran la consolidació de les xarxes neuronals implicades en el processament ortogràfic i fonològic.

Finalment, Singh et al. (2026) conclouen que la lectura constitueix un exemple paradigmàtic de com el cervell reutilitza circuits preexistents per adquirir habilitats culturals complexes. Segons els autors, l'expertesa lectora emergeix gràcies a l'especialització progressiva de xarxes neuronals que inicialment estaven destinades a altres funcions visuals i lingüístiques. En conseqüència, és imprescindible que els processos d'ensenyament de la lectura estiguin fonamentats en evidències neurocientífiques, en què trobem com la neuroeducació ofereix un marc teòric i pràctic rellevant per comprendre millor com aprenen a llegir els infants i per dissenyar estratègies pedagògiques més eficaces, inclusives i ajustades al desenvolupament del cervell infantil.

3.2.3. La consciència fonològica en l'alfabetització

En continuïtat amb el paper central dels processos lingüístics en l'alfabetització inicial, diversos autors han aprofundit en la naturalesa específica dels mecanismes fonològics implicats en l'aprenentatge lector. En aquest sentit, Gutiérrez (2025) subratlla que el desenvolupament lector depèn de la coordinació dinàmica entre diferents mecanismes de processament del llenguatge, especialment aquells vinculats a la representació i manipulació dels sons de la parla. Des d'aquesta perspectiva, les diferències individuals en la lectura s'expliquen en gran part per la qualitat i l'eficiència d'aquests processos fonològics, que operen com a base funcional del reconeixement de paraules i de la seva posterior automatització.

Sota aquest marc, De la Calle et al. (2016) complementen les idees anteriors i n'afegeixen una perspectiva més analítica del processament fonològic en el desenvolupament lector, subratllant que aquest no depèn d'un únic mecanisme sinó d'un sistema interdependent de processos que interactuen de forma dinàmica, en què la qualitat de la integració entre les representacions orals i escrites esdevé un factor determinant en l'adquisició inicial de la lectura.

En aquesta línia, el model proposat per Defior i Serrano (2011) permet precisar aquesta conceptualització en distingir entre processos fonològics explícits i implícits. Els primers fan referència a la consciència fonològica entensa com la capacitat de reflexionar i manipular de manera conscient les unitats sonores del llenguatge. Els segons inclouen la memòria a curt termini i de treball, així com la velocitat d'accés al lèxic (RAN), que operen de manera automàtica i sense control conscient. La distinció anterior resulta especialment rellevant perquè permet diferenciar entre processos implicats en la descodificació inicial i processos vinculats a l'automatització i la fluïdesa.

Dins dels processos explícits, la consciència fonològica presenta una organització jeràrquica que reflecteix diferents nivells d'abstracció lingüística: des de les unitats més àmplies (paraules i síl·labes) fins a les més fines (fonemes). Gutiérrez (2025) interpreta aquesta progressió no només com un fenomen maduratiu, sinó com el resultat de la interacció entre desenvolupament cognitiu i experiència amb el llenguatge escrit, de manera que l'escolarització actua com a factor clau en la consolidació de les representacions fonològiques més analítiques.

En sumatori, De la Calle et al. (2016) indiquen que l'organització jeràrquica no és només un reflex del desenvolupament, sinó també una conseqüència de l'exposició progressiva al codi escrit, que afavoreix la reconfiguració del sistema fonològic cal a unitats més estables, precisament en el pas de processos globals a processos més analítics i segmentats.

Una evolució la qual també es relaciona amb la dificultat diferencial de les tasques fonològiques. Les activitats de segmentació o identificació presenten una menor demanda cognitiva, mentre que les tasques de manipulació fonològica, com l'omissió, la substitució o la rima (corresponents al que anomenem síntesi fonològica) requereixen un major nivell de control metalingüístic. En aquest sentit, Gutiérrez (2025) destaca que aquestes diferències no només depenen de la complexitat de les unitats lingüístiques, sinó també del grau d'automatització del processament fonològic, fet que ajuda a explicar la variabilitat en els primers estadis de l'aprenentatge lector.

En aquest punt, De la Calle et al. (2016) incideixen que el nivell d'automatització del processament fonològic no només influeix en el rendiment en tasques específiques, sinó que també condiciona la

capacitat de l'infant per transferir aquestes habilitats al procés de descodificació real, especialment en situacions de lectura nova o menys familiar.

Quant al que fa a la relació amb el desenvolupament lector, Defior i Serrano (2011) assenyalen que la influència de la consciència fonològica no és estable, sinó que varia en funció del sistema ortogràfic i del moment evolutiu. En llengües transparents, com és el català, la seva contribució és especialment significativa en les fases inicials de l'aprenentatge de la lectura, mentre que tendeix a disminuir a mesura que augmenta l'automatització de la descodificació. Paral·lelament, guanyen importància els processos implícits, especialment la velocitat de denominació, com a indicadors de fluïdesa lectora.

Un aspecte rellevant destacat pels tres autors és la relació bidireccional entre consciència fonològica i lectura. L'aprenentatge del sistema alfabètic no només depèn del coneixement fonològic previ, sinó que també contribueix al seu desenvolupament, especialment en el cas de la consciència fonètica, que emergeix de manera plena en contacte amb l'ensenyament formal de les correspondències grafema-fonema. En aquest sentit, Gutiérrez (2025) emfatitza que la lectura actua com a mecanisme de reorganització del sistema fonològic, afavorint representacions més estables i segmentades. De la Calle et al. (2016) complementen que el sistema fonològic i lector es co-construeixen mitjançant un procés d'interacció contínua, on l'experiència lectora consolida les habilitats fonològiques i reorganitza funcionalment.

Finalment, la recerca en processos fonològics també permet comprendre millor les dificultats d'aprenentatge lector, en què la dislèxia s'associa a dèficits en diferents components del processament fonològic, tant explícits com implícits, el que dona suport a models explicatius que integren múltiples factors (Gutiérrez, 2025; Defior i Serrano, 2011).

En conjunt, aquestes aportacions permeten entendre la consciència fonològica no com una habilitat aïllada, sinó com un component dins d'un sistema més ampli de processos fonològics interdependents que evolucionen amb l'experiència lectora i que sustenten l'adquisició i l'automatització de la lectura.

3.2.4. Estratègies didàctiques per al treball de la síntesi fonològica en Educació Infantil

Per tal de traslladar els coneixements teòrics sobre la consciència fonològica a la pràctica educativa, és necessari definir estratègies didàctiques que permetin treballar la síntesi fonològica de manera sistemàtica i adaptada a l'etapa infantil. La literatura destaca que les habilitats fonològiques es desenvolupen més eficaçment quan s'integren en activitats estructurades, i progressives, adequades al nivell evolutiu i que permeten una pràctica freqüent i guiada (Amaya-Medina et al., 2025).

En aquest sentit, la síntesi fonològica, entesa com la capacitat de combinar sons o síl·labes per formar paraules, requereix activitats que permetin als infants manipular i integrar unitats sonores de manera progressiva. Sobre això, la recerca indica que la instrucció explícita i sistemàtica en aquestes habilitats afavoreix el desenvolupament de la descodificació i facilita els primers processos de lectura (Lozano et al., 2025). Per aquest motiu, les activitats destinades a treballar la síntesi fonològica han de presentar-se de manera estructurada, amb una progressió de dificultat que vagi des de la fusió de síl·labes fins a la combinació de fonemes.

En aquest marc, Chard i Dickson (2002) marquen que la consciència fonològica constitueix un substrat cognitiu fonamental per a l'aprenentatge de la lectura, ja que permet als infants comprendre que el llenguatge oral es pot dividir i manipular en unitats més petites (paraules, síl·labes i fonemes). Una capacitat que es relaciona directament amb l'aprenentatge del sistema alfabètic i amb la descodificació inicial, i es pot desenvolupar mitjançant un ensenyament planificat, estructurat i explícit. D'aquesta manera, activitats que promoguin la substitució, omissió o fusió de sons esdevenen estratègies didàctiques clau per afavorir la síntesi fonològica i la posterior lectoescriptura.

Afegidament, els recursos educatius manipulatius i visuals tenen un paper rellevant en el desenvolupament de la consciència fonològica durant l'etapa d'Educació Infantil. L'ús de materials que representen visualment les unitats sonores, com targetes amb imatges, fitxes o peces manipulatives, facilita que els infants puguin associar els sons amb significats i construir paraules a partir de la combinació de diferents elements, afavorint una comprensió més profunda de l'estructura sonora de les paraules (Moral, 2024).

En el context educatiu actual, destaca la importància de crear materials que permetin un treball progressivament autònom per part dels infants, especialment en les primeres etapes educatives. Els recursos poden ser introduïts inicialment per la mestra, que modela l'activitat i guia els primers intents dels infants, però posteriorment es poden utilitzar com a materials d'aprenentatge autònom dins dels espais o racons de l'aula. Aquest tipus de dinàmiques afavoreixen la pràctica repetida de les habilitats fonològiques en contextos significatius i promouen la participació activa dels infants en el seu propi procés d'aprenentatge (Sánchez i Fidalgo, 2020).

Sánchez i Fidalgo (2020) subratllen que la instrucció en consciència fonològica no depèn únicament del tipus d'activitat, en què s'afegeix la variant de la graduació evolutiva de la proposta i les estratègies instruccionals utilitzades, posant èmfasi en la progressió entre nivells (rima, síl·laba i fonema) i en la combinació d'activitats d'identificació, recompte i segmentació segons l'edat de l'alumnat.

A més, el disseny de recursos per treballar la síntesi fonològica ha de tenir en compte la necessitat d'oferir activitats graduades i adaptables, que permetin ajustar el nivell de dificultat a les diferents edats i ritmes d'aprenentatge presents a l'aula. Això és especialment rellevant en el segon cicle d'Educació Infantil, on el desenvolupament de les habilitats fonològiques pot variar considerablement entre infants. Per aquest motiu, la creació de materials que presentin diferents nivells de complexitat, per exemple, combinació de síl·labes simples, paraules bisíl·labes o fusió progressiva de fonemes, facilita que els alumnes avancin en la seva competència fonològica (Amaya-Medina et al., 2025).

D'afegit, Sánchez i Fidalgo (2020) aporten com esdevenen condicionants de l'impacte de la proposta la tipologia de tasca (identificació, recompte, segmentació, addició, omissió o substitució) i els recursos didàctics utilitzats (auditius, visuals, manipulatius i estratègies com el modelatge, el treball en grup o el *feedback*), que s'han d'ajustar al nivell evolutiu de l'infant per optimitzar l'aprenentatge.

En aquest marc, la creació de recursos específics per treballar la síntesi fonològica en infants d'entre tres i sis anys esdevé una estratègia pedagògica rellevant per afavorir el desenvolupament de les habilitats prelectores. Aquests materials, introduïts inicialment per la mestra, però pensats per ser utilitzats de manera autònoma pels infants, permeten consolidar la pràctica de la fusió de sons de manera lúdica, manipulativa i significativa, estructurant una base lingüística sòlida.

Així, la definició d'estratègies didàctiques per al treball de la síntesi fonològica no es pot desvincular del context educatiu en què s'inscriuen, el qual estableix els principis i criteris que orienten la pràctica docent i l'atenció a la diversitat de l'alumnat.

4. Metodologia

Des del punt de vista metodològic, aquest Treball de Fi de Grau s'emmarca en una intervenció educativa aplicada basada en un procés previ d'avaluació de necessitats. La modalitat de l'estudi és principalment descriptiva amb orientació exploratòria, ja que analitza i caracteritza la situació del centre pel que fa al treball de la consciència fonològica a l'etapa d'Educació Infantil, alhora que aprofundeix en les necessitats detectades per orientar el disseny de la proposta d'intervenció.

La finalitat del treball és aplicada, atès que pretén donar resposta a una necessitat educativa real identificada al centre, contribuint a la millora de la pràctica docent. En el marc de la modalitat d'Aprenentatge i Servei (ApS), el projecte combina la formació acadèmica amb una aportació directa i contextualitzada a l'escola.

Des del punt de vista temporal, es tracta d'una intervenció de caràcter transversal, ja que l'anàlisi del context i la detecció de necessitats es duen a terme en un moment concret del procés educatiu del centre, sense un seguiment longitudinal (Jariot, 2004). En aquest sentit, el procés metodològic integra l'anàlisi del context educatiu, la detecció i priorització de necessitats i el disseny d'una proposta fonamentada en la literatura científica.

En el procés de recollida de dades, la selecció dels participants és intencionada, escollint informants amb coneixement directe de la realitat estudiada (Jariot, 2004). Hi participen especialment el cap d'estudis, les tutores del tram de Petits i, de manera específica, la tutora d'I5, Maria Espaulella, docent referent del procés de revisió del recorregut lingüístic al centre.

La tècnica principal de recollida d'informació va ser l'entrevista semiestructurada, que permet recollir informació de manera flexible i aprofundir en les percepcions dels participants, mantenint una estructura comuna d'anàlisi. El guió de l'entrevista es va elaborar a partir de les dimensions del model d'avaluació de necessitats proposat per Jariot (2004).

Per garantir la validesa del contingut de l'instrument, el guió va ser revisat mitjançant la tècnica d'experts per dos professionals vinculats a l'àmbit educatiu. Els experts van valorar aspectes relacionats amb la univocitat, pertinença i la rellevància de les preguntes en relació amb els objectius d'estudi. A partir de les aportacions recollides, es van introduir modificacions i ajustos abans de l'aplicació definitiva de l'instrument. Les valoracions dels experts en el procés de validació es poden consultar a l'Annex A, mentre que les preguntes de l'entrevista, ja reformulades segons les seves esmenes, es recullen a l'Annex B.

Complementàriament, es va realitzar una revisió de documentació interna del centre, incloent-hi materials didàctics existents i informació relativa al procés de revisió del recorregut lingüístic, així com diverses visites presencials al centre educatiu.

Les dades recollides de l'entrevista es van analitzar mitjançant un procediment qualitatiu d'anàlisi de contingut, basat en la revisió i interpretació de la informació obtinguda, la identificació de recurrències discursives i la classificació de les necessitats detectades segons la tipologia proposada per Jariot (2004). Posteriorment, es va dur a terme un procés compartit de priorització de necessitats a partir dels criteris d'urgència, impacte pedagògic, viabilitat i motivació docent.

A partir dels resultats obtinguts en l'anàlisi de necessitats i de la revisió de la literatura científica, es va establir el disseny general de la intervenció, orientat al desenvolupament de la síntesi fonològica en l'etapa d'Educació Infantil. Aquest disseny defineix l'estructura i els criteris pedagògics de la proposta, que es concreta posteriorment en el desenvolupament de materials didàctics seqüenciats per als nivells d'I3, I4 i I5, amb l'objectiu de facilitar el treball sistemàtic de la consciència fonològica dins la dinàmica habitual de l'aula.

El procés metodològic descrit permet establir una connexió directa entre l'anàlisi de la realitat educativa i el disseny de la intervenció, garantint que la proposta respongui a necessitats reals del context educatiu.

Un cop elaborats els materials i el dossier didàctic, aquests es van presentar presencialment al centre educatiu i es van posar a disposició de l'equip docent del tram de Petits per a una primera implementació pilot durant un període aproximat de tres setmanes. Una fase que tenia com a finalitat afavorir una primera aproximació d'ús contextualitzat dels recursos dins la dinàmica habitual de l'aula.

Amb la finalitat d'avaluar la funcionalitat, la pertinença pedagògica i la viabilitat d'aplicació dels materials elaborats, es va dissenyar un formulari digital adreçat a l'equip docent del tram de Petits. L'instrument combinava ítems de valoració quantitativa amb preguntes obertes de caràcter qualitatiu, orientades a recollir percepcions sobre l'adequació dels recursos a l'etapa, la progressió de dificultat, la funcionalitat dels sistemes manipulatius, el potencial per afavorir la síntesi fonològica i la seva aplicabilitat real a l'aula. Així mateix, incorporava apartats específics de valoració diferenciats per als materials d'I3, I4, i I5. El model complet del qüestionari es pot consultar en l'Annex C del treball.

Tot i que, per qüestions organitzatives i temporals del centre, alienes a la investigadora, l'aplicació del qüestionari no es va poder dur a terme de manera extensa a tot el segon cicle d'Educació Infantil, sí que es va realitzar una primera valoració pilot guiada per la docent referent del projecte, Maria Espaulella, incloent-hi una revisió específica dels materials d'I5, els únics recursos que van poder ser implementats parcialment durant el període disponible.

5. Proposta d'intervenció

La present proposta d'intervenció s'inscriu en una perspectiva constructivista i manipulativa de l'aprenentatge de la llengua oral i escrita, en què la consciència fonològica s'entén com un procés progressiu de construcció activa que emergeix de la interacció significativa amb materials, situacions comunicatives i experiències contextualitzades.

En aquest marc, la intervenció es focalitza en la síntesi fonològica, entesa com la capacitat d'unir unitats sonores per a la formació de paraules amb significat. Una habilitat que ocupa una posició central en els processos inicials d'alfabetització, en tant que articula la relació entre llenguatge oral i representació escrita i estructura la composició interna del sistema lingüístic.

La proposta s'estructura a través d'un conjunt d'objectius que defineixen la direcció pedagògica de la intervenció i orienten el disseny dels materials:

Objectiu general de la intervenció

Dissenyar i desenvolupar un conjunt de materials didàctics manipulatius orientats al desenvolupament progressiu de la síntesi fonològica en infants del segon cicle d'Educació Infantil (I3–I5) de l'Escola Pereanton, garantint la seva coherència pedagògica, adequació evolutiva i potencial de transferència a la pràctica docent.

Objectius específics de la intervenció

1. Elaborar materials manipulatius i visuals fonamentats pedagògicament per al treball de la síntesi fonològica en Educació Infantil.
2. Establir una seqüenciació didàctica progressiva (I3-I5) coherent amb el desenvolupament evolutiu de la consciència fonològica.
3. Incorporar criteris d'inclusió i accessibilitat (DUA) que permetin l'adaptació dels materials a diferents ritmes i necessitats d'aprenentatge.
4. Dissenyar recursos integrables en la dinàmica habitual de l'aula, afavorint l'autonomia progressiva de l'alumnat i la mediació docent flexible.

La intervenció es concreta en el disseny i elaboració de dotze recursos manipulatius seqüenciats entre els nivells d'I3, I4 i I5, concebuts per a la seva integració en la pràctica ordinària de l'aula, garantint-ne la viabilitat contextual i la continuïtat pedagògica.

El disseny s'articula des d'una perspectiva activa i experiencial, en què la manipulació constitueix l'eix estructurador de l'aprenentatge. Així, els materials operen com a dispositius d'exploració lingüística que afavoreixen la combinació, verificació i reconstrucció progressiva del llenguatge, consolidant processos de construcció activa del coneixement.

La seqüenciació dels recursos respon a una gradació coherent amb el desenvolupament lingüístic dels infants i amb l'augment progressiu del nivell d'abstracció i amb l'autonomia en els processos lingüístics:

- I3: iniciació a la síntesi sil·làbica amb suport visual i contextual, orientada a la globalització de la paraula.
- I4: transició cap a la correspondència grafema-fonema i manipulació alfabètica.
- I5: estructures més obertes de combinació orientades a la construcció alfabètica i al pensament metalingüístic.

Tot i ser organitzats per nivells, els recursos es plantegen com a materials flexibles, susceptibles d'adaptació segons contextos d'aula, ritmes d'aprenentatge i necessitats específiques.

La proposta integra els principis del Disseny Universal de l'Aprenentatge (DUA) i de l'educació inclusiva, garantint l'accessibilitat dels materials mitjançant la modulació del suport visual, la càrrega lingüística i el grau d'autonomia requerit. Així mateix, s'incorporen sistemes d'autocorrecció (encaixos, codificació cromàtica i models de referència), que reforcen l'autoregulació del procés d'aprenentatge.

De manera deliberada, s'exclou la presència d'accents gràfics en les activitats inicials, amb l'objectiu de preservar el focus d'atenció en la dimensió fonològica i evitar interferències cognitives innecessàries en fases primerenques.

Els dotze recursos desenvolupats s'organitzen de la manera següent:

- I3: Animals en peces, Boca menja-paraules, Paraules de colors i Girem síl·labes.

- I4: Lletres en moviment, Policubs de paraules, Descobreix la paraula i La capsa de les lletres.
- I5: Sopa de síl·labes, Completa la síl·laba, Pissarra de paraules i Connectem lletres.

Tots els materials han estat recollits en la creació d'un dossier didàctic que constitueix l'eix de transferència de la proposta, el qual documenta els recursos, n'explicita l'arquitectura pedagògica i en garanteix la reproductibilitat en contextos educatius diversos. En aquest sentit, el dossier es configura com un recurs obert d'ús professional, disponible per a qualsevol docent que el vulgui implementar, sempre sota criteris de reconeixement d'autoria i ús no comercial (Creative Commons), reforçant així la seva dimensió de transferència i disseminació educativa. El dossier es recull a l'Annex D.

La intervenció s'adreça a l'alumnat del segon cicle d'Educació Infantil de l'Escola Pereanton i al professorat d'etapa, com a dispositiu d'ancoratge per al treball sistemàtic de la consciència fonològica dins l'aula.

El desplegament temporal del projecte s'estructura en tres fases diferenciades: disseny i elaboració (abril), implementació pilot (maig) i avaluació (final de maig), d'acord amb el caràcter aplicat del projecte. L'organització temporal completa del projecte es presenta en format de diagrama de Gantt a l'Annex E.

L'avaluació s'ha dissenyat des d'un enfocament qualitatiu, mitjançant un qüestionari adreçat al professorat d'Educació Infantil del centre (Annex C), orientat a valorar la funcionalitat, l'adequació pedagògica i l'aplicabilitat dels materials en el context real.

La proposta s'inscriu en un marc clarament pilot i exploratori, condicionat per qüestions organitzatives, temporals i de coordinació amb el centre. No es pretén presentar una implementació tancada, sinó l'inici d'un procés d'innovació didàctica orientat a la transformació del treball de consciència fonològica al centre.

Finalment, cal assenyalar que el projecte ha estat íntegrament autofinançat. L'Annex F recull el cost estimat dels materials, amb la finalitat de visibilitzar la viabilitat material de la proposta i facilitar-ne la transferència a altres contextos educatius.

6. Avaluació del disseny

Els resultats obtinguts en la fase d'avaluació de la proposta s'han d'interpretar tenint en compte el caràcter pilot i exploratori de la intervenció, així com les limitacions derivades del context organitzatiu del centre. L'aplicació del qüestionari de valoració docent, inicialment dissenyat per ser implementat amb tot l'equip d'Educació Infantil, s'ha dut a terme de manera parcial i contextualitzada. En concret, la valoració s'ha centrat principalment en una lectura global del projecte i en l'anàlisi específica dels materials d'I5, els únics que han pogut ser implementats durant el període establert.

La resposta ha estat guiada per la tutora referent del projecte, Maria Espaulella, després d'una posada en comú parcial amb l'equip docent del tram de Petits. Un element que esdevé clau metodològicament, ja que situa l'avaluació en un marc de judici professional informat, però no extensiu, condicionat a la disponibilitat real de temps i espais d'implementació al centre. En conseqüència, la interpretació de l'avaluació no es fonamenta en una mostra àmplia, sinó en una avaluació experta situada, d'alta qualitat interpretativa però limitada en abast. El formulari de respostes de la tutora, el qual s'analitza seguit, es pot consultar a l'Annex G.

Des del punt de vista quantitatiu, la valoració dels ítems de l'escala Likert mostra una tendència globalment positiva. Els sis ítems principals:

- *"Els materials presentats són adequats per a l'etapa d'Educació Infantil"*
- *"Els recursos promouen el desenvolupament de la síntesi fonològica"*
- *"Les activitats permeten adaptar-se a diferents ritmes i nivells d'aprenentatge"*
- *"Els recursos presenten una dificultat progressiva adequada"*
- *"Els sistemes d'autocorrecció afavoreixen l'autonomia de l'infant"*
- *"Les consignes i el funcionament dels materials són clars i comprensibles"*

reben una valoració situada majoritàriament entre els nivells "d'acord" i "molt d'acord", fet que indica una percepció consistent de coherència pedagògica, adequació evolutiva i funcionalitat didàctica del conjunt de materials.

Ara bé, més enllà de la dimensió quantitativa, la lectura qualitativa del qüestionari aporta elements especialment rellevants per a la interpretació del projecte. A la pregunta oberta "Quin aspecte consideres més positiu dels materials?", la tutora referent assenyala:

> *"Com treballa la síntesi des de diferents propostes que es complementen."*

Un comentari el qual evidencia un dels principis estructurals de la intervenció, la construcció progressiva i complementària de la síntesi fonològica a partir de propostes diverses però articulades entre si, evitant la fragmentació dels aprenentatges.

Pel que fa als aspectes de millora, s'indica:

"Crec que és important partir de paraules vinculades amb el dia a dia. Però això només ho pot saber la tutora."

Aquesta observació introdueix una dimensió clau de la transferibilitat pedagògica i el disseny didàctic, la necessitat d'ancoratge contextual dels materials a la realitat immediata de cada aula. Lluny de construir una limitació del disseny, aquesta aportació reforça la concepció dels materials com a recursos oberts, necessàriament adaptables i re-interpretables pel docent en funció del grup.

En relació amb la percepció d'aplicabilitat, la resposta a la pregunta "En quin grau consideres aplicable aquests recursos a la teva aula? Per què" obté una valoració de 4 sobre 5, justificada amb:

"Perquè són manipulatius"

Tot i la seva brevetat, la resposta resulta especialment significativa, ja que remet directament al fonament metodològic del projecte, basat en la manipulació com a via d'accés al desenvolupament de la consciència fonològica en l'etapa d'Educació Infantil.

En aquest marc, la valoració específica dels materials d'I5, els únics implementats de manera efectiva durant la fase pilot, permet una anàlisi més fina del funcionament intern de la proposta.

El recurs "Sopa de síl·labes", obté una valoració de *"Molt d'acord"* en l'adequació al nivell dels infants, i de *"D'acord"* en el format funcional i entenedor, així com en la capacitat d'afavorir la planificació i la síntesi. Un conjunt de respostes que indica una alta coherència entre disseny i objectius didàctics.

En el cas de "Completa la síl·laba", la valoració és més continguda, amb una resposta de *"Neutre"* en l'adequació al nivell dels infants i en l'afavoriment de la identificació sil·làbica, mentre que el sistema de cubs és valorat amb *"D'acord"*. Aquest patró suggereix que el recurs és funcional, però que pot requerir una gradació de dificultat o de la mediació docent.

En relació amb la "Pissarra de paraules", les valoracions són clarament positives (*"D'acord"* en tots els ítems), destacant la funcionalitat del sistema amb velcro i la seva contribució a la construcció de

paraules. Es configura així com un dels recursos més equilibrats del conjunt en termes de disseny, usabilitat i adequació pedagògica.

Finalment, "Connectem lletres", presenta una valoració intermèdia, amb resposta *"Neutre"* en adequació al nivell i en facilitat d'ús en grup, i *"D'acord"* en l'afavoriment de l'exploració del llenguatge. Aquest resultat apunta a una potencialitat didàctica rellevant, condicionada però per aspectes de dinamització i l'organització del treball col·lectiu.

La lectura global d'aquests resultats es presenta reforçada per les observacions qualitatives finals de la docent:

"Alguns materials resulten petits per aquests infants. Algun treball millora molt amb la presència de l'adult. En general crec que són adequats, els utilitzarem, segur!"

Aquest comentari sintetitza una idea clau, com els materials són valorats positivament en termes generals, però requereixen ajustos de format i, especialment, una mediació docent activa per desplegar plenament el seu potencial pedagògic.

La interpretació final dels materials en el tancament del formulari sintetitza per part de la tutora el sentit pedagògic de la proposta:

"Els recursos estan ben pensats. Cada tutora cal que els acabi adequant, però és un molt bon punt de partida."

Una afirmació especialment rellevant perquè situa els materials en una lògica de transferència pedagògica flexible, en què el valor no resideix únicament en el disseny inicial, sinó en la capacitat d'adaptació contextual per part del docent.

Així mateix, es destaca la dinàmica de col·laboració establerta durant el procés:

"La Nerea s'ha mostrat molt receptiva en les diferents instruccions que hem compartit en conversa, ho ha posat molt fàcil i de seguida ha entès la demanda, les necessitats i característiques dels infants i de l'escola."

Un fragment rellevant des d'una perspectiva d'investigació aplicada, ja que evidencia la co-construcció del sentit de la proposta entre investigadora i centre, especialment a través de la figura de la tutora referent de l'escola com a agent de validació situada.

Finalment, el formulari conclou amb l'explicitació d'una limitació estructural del procés:

"Destaco com a desenvolupament del treball la manca de temps per a dur a terme la prova del material. El maig ha estat i sol ser un mes molt complicat i farcit d'esdeveniments i costa trobar espais per a presentar-lo i treballar-hi amb fluïdesa. És una llàstima, els grups d'I3 i I4 no l'han pogut dur a terme. El curs vinent el reprendrem, segur! Gràcies per tot, Nerea."

Aquesta observació contextualitza de manera clara la naturalesa parcial de l'aplicació i, per tant, el caràcter exploratori de la fase d'avaluació. En aquest sentit, cal assenyalar que el procés ha estat condicionat per factors organitzatius temporals propis del centre, aliens a la investigadora, que han limitat l'abast de la implementació prevista inicialment.

Així mateix, des d'un punt de vista metodològic, cal remarcar que l'objectiu de l'avaluació no ha estat la recollida extensa de dades, tal com s'introduïa anteriorment, sinó la construcció d'una valoració qualitativa en profunditat a partir d'agents clau del centre amb coneixement real i global de la proposta. En aquest cas, malauradament en el moment de tancament del projecte només entra en el perfil la tutora referent, Maria Espaulella, qui esdevé l'agent central en què ha estat l'única docent que ha accedit de forma completa tant a la dimensió pràctica dels materials com a la seva fonamentació pedagògica i intencionalitat didàctica, tot i que el projecte havia estat compartit a tot el centre.

En aquest marc, la decisió de limitar l'avaluació a l'agent de la Maria és una opció metodològica deliberada, orientada a prioritzar la qualitat interpretativa de la informació per sobre de la seva amplitud mostral, evitant recollir dades superficials o descontextualitzades que no permetrien una lectura pedagògica rigorosa del projecte.

Més enllà dels resultats quantitatius i de les valoracions puntuals recollides, aquest procés d'avaluació permet introduir una lectura de fons sobre la naturalesa real de la intervenció desenvolupada. En un projecte d'aquestes característiques, centrat en el disseny de materials didàctics i en la seva transferència a un context escola real, el valor de la proposta no resideix únicament en la seva qualitat tècnica, sinó en el grau d'apropiació pedagògica que en fan els agents educatius que l'han d'implementar.

En aquest sentit, el procés d'avaluació posa de manifest una condició clau, en què la innovació educativa depèn del disseny del recurs, de la seva lectura compartida i de la comprensió i integració dins el marc pedagògic del centre. Sense aquest procés d'interpretació col·lectiva, els materials queden sotmesos al risc de reduir-se a activitats descontextualitzades; en canvi, quan són inserides dins d'un marc compartit, poden esdevenir eines reals de transformació de la pràctica educativa.

Una idea que és especialment reforçada pel paper de la tutora referent, Maria Espaulella, que ha actuat com un agent clau d'interpretació i validació situada del projecte. La seva implicació ha permès una lectura fonamentada dels materials, vinculada a la seva aplicabilitat i a la coherència amb les necessitats reals del centre i el sentit global de la proposta.

Al mateix temps, el procés evidencia una limitació inherent als projectes d'innovació educativa en contextos reals: l'impacte és condicionat pel grau d'implicació dels diferents agents del centre i per la seva disponibilitat per accedir a la totalitat del marc conceptual del projecte.

Finalment, aquesta fase d'avaluació permet concloure que el potencial del projecte es troba tant en els materials elaborats, com en la seva capacitat per ser apropiats pedagògicament dins d'un marc compartit de significat. És precisament aquesta dimensió, la connexió entre disseny, interpretació i implementació real, la que determina el seu impacte educatiu més enllà de la fase pilot.

7. Conclusions

El present Treball de Fi de Grau s'ha desenvolupat a partir d'un procés complet d'anàlisi i detecció de necessitats, disseny, implementació parcial i avaluació d'una intervenció educativa orientada al desenvolupament de la síntesi fonològica en el segon cicle d'Educació Infantil de l'Escola Pereanton. La proposta s'emmarca en els principis d'un sistema educatiu inclusiu, tal com estableix el marc normatiu vigent (Decret 150/2017), que concep l'atenció a la diversitat com un principi estructural i no com una resposta puntual.

La lectura global de l'avaluació permet afirmar que la proposta dissenyada és coherent en termes pedagògics i fonamentada teòricament, especialment des de la perspectiva del Disseny Universal de l'Aprenentatge (DUA), que promou entorns flexibles, accessibles i ajustats a la variabilitat de l'alumnat (CAST, 2018). Tanmateix, la seva validesa pràctica s'ha d'interpretar com a inicial i contextualitzada, atès el caràcter parcial de la implementació i les limitacions del procés d'avaluació.

En relació amb l'objectiu general, centrat en el disseny i desenvolupament de materials manipulatius per al treball de la síntesi fonològica, aquest es considera assolit en la dimensió de disseny i estructuració. El plantejament és coherent amb la literatura que identifica la consciència fonològica com a base de l'alfabetització inicial (Amaya-Medina et al., 2025; Matamoros i Zamora, 2026) i amb les aportacions neuroeducatives que destaquen la plasticitat cerebral i la necessitat d'aprenentatges significatius i repetits per a la consolidació de xarxes lectores (González, 2022; Singh et al., 2026).

El conjunt de dotze recursos elaborats presenta una seqüenciació interna coherent i una progressió didàctica estructurada, en línia amb la recerca que defensa intervencions explícites i sistemàtiques en consciència fonològica (Lozano et al., 2025; Chard i Dickson, 2002). No obstant això, l'efectivitat del disseny no pot considerar-se validada en sentit fort, sinó sustentada en indicis qualitatius derivats d'una implementació limitada i d'una única font docent.

Pel que fa als objectius específics, s'ha assolit l'elaboració de materials manipulatius i visuals amb fonamentació pedagògica i la definició d'una seqüenciació progressiva ajustada al desenvolupament evolutiu de la consciència fonològica (Sánchez i Fidalgo, 2020; Gutiérrez, 2025). Així mateix, s'ha incorporat el DUA com a marc orientador, afavorint la diversificació de representacions i d'experiències d'aprenentatge (CAST, 2018; Departament d'Educació, 2023).

Tanmateix, l'objectiu vinculat al foment de l'autonomia de l'alumnat s'assoleix només parcialment, atès que diversos materials requereixen mediació adulta significativa. Aquest resultat s'alinea amb la

literatura, que assenyala la necessitat de modelatge inicial i d'acompanyament progressiu per a la consolidació de l'aprenentatge (Sánchez i Fidalgo, 2020; Moral, 2024).

L'avaluació global de la intervenció mostra resultats positius, especialment pel que fa a l'adequació a l'etapa, la progressió de dificultat i la funcionalitat dels recursos. Tanmateix, la interpretació dels resultats ha de ser prudent, atès el caràcter parcial de la implementació, el context limitat i la conseqüent reducció de la capacitat de generalització.

Des d'una dimensió qualitativa, es constaten com a fortaleses la complementarietat dels materials i la centralitat de la manipulació com a suport per a la representació fonològica (Moral, 2024). Com a aspectes de millora, emergeix la necessitat d'ancorar el vocabulari en l'experiència quotidiana de l'infant i d'ajustar determinats formats a les seves capacitats motrius i cognitives.

Les limitacions del projecte inclouen la implementació parcial, la dependència d'una única font d'informació i les restriccions organitzatives del centre, factors que confereixen al treball un caràcter exploratori i contextualitzat.

A partir d'aquestes limitacions, les línies de millora s'alineen amb la recerca recent, que recomana intervencions més extenses, sistemàtiques i avaluades de manera longitudinal (Amaya-Medina et al., 2025; Matamoros i Zamora, 2026), així com una major diversificació d'agents implicats en l'avaluació i una contextualització lingüística més acurada dels materials.

Des d'una perspectiva professional, el treball evidencia que la innovació educativa no pot entendre's com un procés de validació tancada, sinó com una construcció progressiva en interacció amb la realitat escolar (González, 2022). En aquest sentit, la intervenció es configura com un artefacte pedagògic obert, susceptible de revisió i adaptació dins la cultura del centre.

Finalment, el TFG ha permès evidenciar el desenvolupament integrat de les competències del Grau en Educació Infantil en el marc d'una intervenció autònoma orientada a l'àmbit professional 0–6 i coherent amb el currículum vigent. El procés ha implicat el disseny, la implementació parcial i l'avaluació crítica d'una proposta fonamentada, incorporant els principis d'inclusió i atenció a la diversitat.

La intervenció s'ha basat en una aproximació d'innovació pedagògica fonamentada en evidències, integrant coneixement sobre el desenvolupament cognitiu i lingüístic i sobre l'alfabetització inicial, amb especial atenció a la consciència fonològica, i s'ha alineat amb el DUA com a marc d'accessibilitat i diversificació.

El treball ha comportat igualment una anàlisi crítica de la pròpia pràctica, incorporant la identificació de limitacions i la projecció de millores, en coherència amb un model de desenvolupament professional basat en la reflexió i la formació permanent.

En conjunt, el TFG consolida una competència docent orientada al disseny rigorós, la presa de decisions pedagògiques fonamentades i la capacitat d’innovació contextualitzada, amb impacte potencial en la millora de la qualitat educativa en Educació Infantil.

8. Referències bibliogràfiques

Amaya-Medina, D. R., González-Fernández, D., Flores-González, J.F. i Iturra-Osorio, D. (2025). Enseñanza de la conciencia fonológica en el aula para favorecer el aprendizaje de la lectura: una revisión sistemática. *Ocnos, 24*(2). https://doi.org/10.18239/ocnos_2025.24.2.514

CAST. (2018). *Universal Design for Learning guidelines version 2.2.* http://udlguidelines.cast.org

Chard, D.J., i Dickson, S.V. (2002). La consciència fonològica: Orientacions per ensenyar-la i avaluar-la. *Suports: Revista catalana d'educació especial i atenció a la diversitat 6* (1), 97-106. https://raco.cat/index.php/Suports/article/view/102053.

De la Calle, A.M., Aguilar, M., i Navarro, J.I. (2016). Desarrollo evolutivo de la conciencia fonológica: ¿Cómo se relaciona con la competencia lectora posterior? *Revista de Investigación en Logopedia, 1*, 22-41. https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/5521300.pdf

Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19 d'octubre de 2017).

Defior, S.A., i Serrano, F. (2011). Procesos Fonológicos Explícitos e Implícitos, Lectura y Dislexia. *Revista Neuropsicología, Neuropsiquiatría y Neurociencias, 11* (1), 79-94. https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3640858

Departament d'Educació. (2023). *Mesures i suports universals en el centre educatiu*. XTEC. https://xtec.gencat.cat/web/.content/curriculum/diversitat-i-inclusio/mesures-i-suports/universals/mesures-suports-universals-centre-educatiu-2023.pdf

Escola Pereanton. (2026). *Projecte educatiu Escola Pereanton: Flipbook institucional 2026* [Flipbook]. Heyzine. https://heyzine.com/flip-book/238f2b72e9.html#page/2

Fernández, J.J. (2021). El proceso lector: implicaciones y contribuciones de la neurociencia y la neuroeducación. *Revista Internacional de Apoyo a la Inclusión, Logopedia, Sociedad y Multiculturalidad, 7* (1), 92-103. https://doi.org/10.17561/riai.v7.n1.6

González, J. (2022). Neuroeducación: aportes al aprendizaje de la lectura en Educación Primaria. *Revista De Estilos De Aprendizaje, 15* (30), 29-44. https://doi.org/10.55777/rea.v15i30.2518

Gutiérrez, R. (2025). Habilidades predictoras de la conciencia fonológica en las primeras fases del aprendizaje lector. *Revista INFAD de Psicología. International Journal of Developmental and Educational Psychology*, *1*(1), 285-294. https://doi.org/10.17060/ijodaep.2025.n1.v1.2828

Hernández, C. (2025). *La conciencia fonológica en la enseñanza inicial de la lengua escrita: una propuesta de trabajo en la etapa de educación infantil* [Treball de fi de grau, Universidad de Salamanca]. Gredos. https://gredos.usal.es/bitstream/handle/10366/166258/TG_CHernandezCrego_Laconcienciafonologicaenlaensenanza.pdf?sequence=1

Jariot, M., Merino, R., i Sala, J. (2004). *Les pràctiques d'educació social: eines per al seu desenvolupament*. Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Matamoros, E.A., i Zamora, R. (2026). Alfabetización Inicial y Conciencia Fonológica: Nuevos Enfoques desde la Neuroeducación. *Revista Veritas De Difusão Científica*, *7*(1), 249–268. https://doi.org/10.61616/rvdc.v7i1.1217

Moral, M. (2024). *Diseño e implementación de actividades para fomentar la conciencia fonológica en Educación Infantil* [Treball de fi de grau, Universidad de Valladolid]. UVaDOC. https://uvadoc.uva.es/bitstream/handle/10324/68480/TFG-B%202144.pdf

Ochoa, N.N., Pineda, K.P., Narváez, E.J., i Ortega, N. (2025). La conciencia fonológica en la lectura infantil: una revisión sistemática. *GADE: Revista Científica, 5* (3), 497-517. https://doi.org/10.63549/rg.v5i3.724

OpenAI. (2026). *ChatGPT-4* (versió del 31 de maig). Imatge generada amb ChatGPT [Model multimodal gran]. https://chatgpt.com

Sánchez-Rivero, R., i Fidalgo, R. (2020). La enseñanza de la conciencia fonológica en la Educación Infantil: un estudio observacional. *Revista de Psicología y Educación, 15* (2), 184-200. https://doi.org/10.23923/rpye2020.02.195

Singh, A., Fiez, J.A., i Boring, M.J. (2026). The reading brain – Transforming vision into language. *Progress in Neurobiology, 260*. https://doi.org/10.1016/j.pneurobio.2026.102894.

9. Annexos

Annex A. Validació tècnica d'experts

En aquest annex es recull el procés de validació tècnica realitzat per experts en relació amb l'instrument de preguntes per a l'entrevista. Aquesta validació té com a objectiu garantir la qualitat, la coherència i l'adequació de les preguntes dissenyades abans de la seva aplicació, incorporant les valoracions i suggeriments dels professionals participants.

Benvolgut/da,

Em dic Nerea González Rodríguez i soc estudiant del Grau d'Educació Infantil de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Actualment, estic realitzant el meu ***Treball de Final de Grau (TFG)****, en la modalitat de projecte d'Aprenentatge-Servei, en col·laboració amb l'Escola Pereanton. L'estudi es titula de forma inicial com:* ***[ApS] Entitat: Millora de les eines i recursos de l'escola en matèria d'inclusió, atenció a la diversitat i disseny universal de l'aprenentatge (Escola Pereanton): Recursos materials i estratègies al voltant del treball sistemàtic de la consciència fonològica en el tram de petits.***

Aquest estudi té com a objectiu la creació de recursos i estratègies per al treball sistemàtic de la consciència fonològica en el tram de petits de l'escola, concretament entre I3 i I5.

Per tal d'assolir aquests objectius, he tingut l'oportunitat de concertar una ***entrevista*** *amb la tutora d'I5, la Laura Espaulella, amb la finalitat de delimitar la detecció de necessitats a les quals el projecte pretén donar resposta.*

Per dur a terme aquesta entrevista s'ha dissenyat un guió orientatiu que pretén servir com a pauta per estructurar la conversa i garantir la recollida d'informació rellevant vinculada a les variables d'estudi. A continuació es presenten les preguntes que conformen aquest instrument.

Preguntes entrevista a Laura Espaulella

Taula A1.

Primer model de preguntes per a l'entrevista

Objectius de l'estudi	***Elements analítics***	***Preguntes de l'entrevista semiestructurada***
	Rol de la persona entrevistada dins l'entitat	***Inici d'entrevista: compartir l'objectiu principal del TFM.***

Detecció de les necessitats expressades, segons el que la docent manifesta (Jariot, 2017)	*Pràctiques i recursos*	*1. Quins materials utilitzeu actualment per treballar la consciència fonològica a l'aula?* *2. Quines estratègies pedagògiques seguiu amb els infants que presenten diferents ritmes d'aprenentatge en aquest àmbit?* *3. Quins recursos o materials considereu que trobeu a faltar per millorar la intervenció en consciència fonològica?* *4. Quines eines o suports considereu que us serien més útils per adaptar les activitats a la diversitat de l'alumnat?*
	Seguiment del progrés i dificultats en la implementació	*5. Com valoreu el seguiment que es fa actualment del progrés dels infants en el desenvolupament de la consciència fonològica?* *6. Quines dificultats trobeu amb més freqüència en l'aplicació del treball fonològic a l'aula?*
	Seguiment del progrés i dificultats en la implementació	*7. Quines millores prioritzaríeu per garantir una atenció més inclusiva i ajustada a la diversitat de l'alumnat?*
Detecció de necessitats percebudes (latents, implicacions emocionals o subjectives)	*Percepció docent davant les dificultats i la manca de recursos*	*8. Com valoreu la vostra pròpia pràctica en relació amb el treball de la consciència fonològica? I com us sentiu davant els infants que presenten dificultats en aquest àmbit?* *9. Quines preocupacions us genera la possible manca de recursos o estratègies per abordar aquest treball?* *10. Hi ha algun aspecte del treball de la consciència fonològica que us generi inseguretat o dubtes en la pràctica educativa?*
	Impacte de la situació actual en la pràctica educativa i en l'alumnat	*11. Quin impacte creieu que té la situació actual en la motivació i participació dels infants en aquestes activitats?* *12. Hi ha pràctiques o activitats que considereu necessàries en el treball de la consciència fonològica, però que actualment no es duen a terme per manca de recursos o altres limitacions?*
Aspectes normatius i desitjables (comparació amb bones pràctiques)	*Objectius educatius i adequació de les pràctiques actuals*	*13. Quins objectius considereu desitjables pel desenvolupament de la consciència fonològica en tots els infants del tram d'I3 a I5?* *14. Creieu que les pràctiques que es duen a terme actualment s'ajusten a aquests objectius? En cas contrari, quins aspectes considereu que caldria millorar?*
	Recursos i estratègies ideals per al treball sistemàtic de la consciència fonològica	*15. Quins recursos, materials o estratègies consideraríeu ideals per assolir aquests objectius en el context real de l'aula?*
Priorització i reflexió final	*Priorització de necessitats i viabilitat de la intervenció*	*16. Quines tres necessitats considereu més urgents per millorar el treball de la consciència fonològica?* *17. Quin tipus de recurs o estratègia considereu que podria tenir un impacte més significatiu en el marc d'aquesta col·laboració?*

		18. Quina considereu que és la necessitat principal a la qual hauria de donar resposta aquesta col·laboració?
	Altres	*19. Hi ha algun altre aspecte relacionat amb aquest tema que considereu rellevant i que us agradaria afegir?*

Nota. Taula d'elaboració pròpia (2026)

En el marc de l'elaboració d'un treball acadèmic, aquest instrument requereix un procés de validació per part de persones expertes. Per aquest motiu, em poso en contacte amb vostè per sol·licitar la seva participació en aquest procés de validació, valorant cadascuna de les preguntes segons els criteris següents: ***univocitat*** *(sí/no),* ***pertinença*** *(sí/no) i* ***importància*** *(escala d'1 a 5, on 5 correspon al grau d'importància més elevat), en relació amb les categories i subcategories d'anàlisi i amb l'objectiu general del treball.*

Per tal de facilitar aquest procés, a les pàgines següents trobarà una taula on podrà indicar la seva valoració de cadascuna de les preguntes segons els criteris esmentats.

Agraint-li per endavant la seva participació i la valuosa aportació al procés de validació de l'instrument, quedo a l'espera de la seva resposta.

Moltes gràcies.

Taula de validació: Expert 1

Taula A2.

Taula de validació. Expert 1

PREGUNTA	Univocitat		Pertinença		Importància					Observacions
	Sí	No	Sí	No	1	2	3	4	5	
1. Quins materials utilitzeu actualment per treballar la consciència fonològica a l'aula?	X		X					X		Bona pregunta descriptiva. Pot ser molt oberta; potser caldria acotar "tipus de materials (manipulatius, fitxes…)"
2. Quines estratègies pedagògiques seguiu amb els infants que presenten diferents ritmes d'aprenentatge en aquest àmbit?	X		X						X	Molt pertinent. Podria separar "estratègies generals" i "adaptacions específiques" per millorar claredat.
3. Quins recursos o materials considereu que trobeu a faltar per millorar la intervenció en consciència fonològica?	X		X						X	Molt rellevant per detectar necessitats. Bona formulació.

4. Quines eines o suports considereu que us serien més útils per adaptar les activitats a la diversitat de l'alumnat?	X		X						X	Molt adequada, però solapa parcialment amb la 3 (redundància conceptual).
5. Com valoreu el seguiment que es fa actualment del progrés dels infants en el desenvolupament de la consciència fonològica?	X		X					X		Bona, però seria millor afegir escala o criteris (ex: "adequat/inadequat" o freqüència d'avaluació).
6. Quines dificultats trobeu amb més freqüència en l'aplicació del treball fonològic a l'aula?	X		X						X	Molt clara i central. Bona pregunta diagnòstica.
7. Quines millores prioritzaríeu per garantir una atenció més inclusiva i ajustada a la diversitat de l'alumnat?	X		X						X	Molt rellevant, però és molt ampla; podria demanar "3 millores principals" per concretar.
8. Com valoreu la vostra pròpia pràctica en relació amb el treball de la consciència fonològica? I com us sentiu davant els infants que presenten dificultats en aquest àmbit?	X		X					X		Doble pregunta (autoavaluació + emocions). Cal separar-la per evitar biaix i confusió en respostes.
9. Quines preocupacions us genera la possible manca de recursos o estratègies per abordar aquest treball?	X		X					X		Bona, però pot induir resposta negativa; podria neutralitzar-se ("Quina percepció teniu sobre…").
10. Hi ha algun aspecte del treball de la consciència fonològica que us generi inseguretat o dubtes en la pràctica educativa?	X		X					X		Similar a la 9 (redundància parcial). Bona per aprofundir en formació necessària.
11. Quin impacte creieu que té la situació actual en la motivació i participació dels infants en aquestes activitats?	X		X					X		Interessant, però "situació actual" és poc definida (pot generar interpretacions diferents).
12. Hi ha pràctiques o activitats que considereu necessàries en el treball de la consciència fonològica però que actualment no es duen a terme per manca de recursos o altres limitacions?	X		X						X	Molt potent per detectar mancances estructurals. Una mica llarga però clara.
13. Quins objectius considereu desitjables pel desenvolupament de la consciència fonològica en tots els infants del tram d'I3 a I5?	X		X					X		Bona, però massa general; podria orientar-se a "objectius prioritaris o competències concretes".
14. Creieu que les pràctiques que es duen a terme actualment s'ajusten a aquests objectius? En cas contrari, quins aspectes considereu que caldria millorar?	X		X					X		Doble pregunta + comparació implícita complexa. Millor dividir en dues.

15. Quins recursos, materials o estratègies consideraríeu ideals per assolir aquests objectius en el context real de l'aula?	X		X						X	Molt bona, orientada a solucions. Potser massa "ideal", podria incloure "viables".
16. Quines tres necessitats considereu més urgents per millorar el treball de la consciència fonològica?	X		X						X	Excel·lent per priorització. Molt recomanable.
17. Quin tipus de recurs o estratègia considereu que podria tenir un impacte més significatiu en el marc d'aquesta col·laboració?	X		X					X		Bona, però "col·laboració" no està definida (pot generar ambigüitat contextual).
18. Quina considereu que és la necessitat principal a la qual hauria de donar resposta aquesta col·laboració?	X		X						X	Molt bona pregunta síntesi, ajuda a orientar el projecte.
19. Hi ha algun altre aspecte relacionat amb aquest tema que considereu rellevant i que us agradaria afegir?	X		X				X			Bona com a tancament, però pot generar respostes poc estructurades si no es guia millor.
Observacions, comentaris generals, propostes de millora										
En general, el qüestionari és coherent i presenta una bona adequació al tema de la consciència fonològica, ja que les preguntes són pertinents i permeten recollir informació rellevant sobre pràctiques, dificultats i necessitats docents. Això el fa útil per a una primera diagnosi de la situació a l'aula. Tot i això, s'hi detecten alguns aspectes millorables, com la presència de preguntes redundants, certa ambigüitat en alguns ítems i la inclusió de qüestions dobles que poden dificultar la interpretació i l'anàlisi de les respostes. També seria recomanable concretar més algunes formulacions per evitar respostes massa generals. Amb petits ajustos de simplificació i precisió, el qüestionari podria guanyar en claredat, fiabilitat i eficàcia en la recollida de dades.										

Nota. Taula d'elaboració pròpia (2026)

Taula de validació: Expert 2

Taula A2.

Taula de validació. Expert 2

Pregunta	Univocitat		Pertinença		Importància					Observacions
	Sí	No	Sí	No	1	2	3	4	5	
1. Quins materials utilitzeu actualment per treballar la consciència fonològica a l'aula?	X		X				X			Correcta, però molt descriptiva; pot aportar informació poc analítica si no es categoritza la resposta.

2. Quines estratègies pedagògiques seguiu amb els infants que presenten diferents ritmes d'aprenentatge en aquest àmbit?	X		X						X	Molt adequada; clau per entendre la intervenció educativa.
3. Quins recursos o materials considereu que trobeu a faltar per millorar la intervenció en consciència fonològica?	X		X						X	Molt rellevant per detectar necessitats reals del professorat.
4. Quines eines o suports considereu que us serien més útils per adaptar les activitats a la diversitat de l'alumnat?	X		X					X		Bona i essencial en la investigació.
5. Com valoreu el seguiment que es fa actualment del progrés dels infants en el desenvolupament de la consciència fonològica?	X		X					X		Adequada, però seria útil concretar criteris d'avaluació més específics.
6. Quines dificultats trobeu amb més freqüència en l'aplicació del treball fonològic a l'aula?	X		X						X	Molt clara i essencial per a l'anàlisi diagnòstica.
7. Quines millores prioritzaríeu per garantir una atenció més inclusiva i ajustada a la diversitat de l'alumnat?	X		X						X	Molt pertinent, tot i que massa oberta; podria demanar jerarquització.
8. Com valoreu la vostra pròpia pràctica en relació amb el treball de la consciència fonològica? I com us sentiu davant els infants que presenten dificultats en aquest àmbit?	X		X				X			Combina dues dimensions diferents (professional i emocional), fet que pot distorsionar respostes.
9. Quines preocupacions us genera la possible manca de recursos o estratègies per abordar aquest treball?	X		X					X		Adequada, però pot induir respostes centrades només en dèficits.
10. Hi ha algun aspecte del treball de la consciència fonològica que us generi inseguretat o dubtes en la pràctica educativa?	X		X						X	Molt bona per detectar necessitats formatives concretes.
11. Quin impacte creieu que té la situació actual en la motivació i participació dels infants en aquestes activitats?	X		X				X			Interessant però poc operativitzada; "situació actual" és poc precisa.
12. Hi ha pràctiques o activitats que considereu necessàries en el treball de la consciència fonològica però que actualment no es duen a terme per manca de recursos o altres limitacions?	X		X						X	Molt rellevant per identificar mancances estructurals del sistema.

13. Quins objectius considereu desitjables pel desenvolupament de la consciència fonològica en tots els infants del tram d'I3 a I5?	X		X					X		Adequada però massa general; convindria concretar objectius observables.
14. Creieu que les pràctiques que es duen a terme actualment s'ajusten a aquests objectius? En cas contrari, quins aspectes considereu que caldria millorar?	X		X					X		Doble pregunta que pot dificultar la interpretació i l'anàlisi posterior.
15. Quins recursos, materials o estratègies consideraríeu ideals per assolir aquests objectius en el context real de l'aula?	X		X						X	Molt bona orientació a la millora i aplicabilitat pràctica.
16. Quines tres necessitats considereu més urgents per millorar el treball de la consciència fonològica?	X		X						X	Excel·lent per priorització; molt recomanable mantenir-la.
17. Quin tipus de recurs o estratègia considereu que podria tenir un impacte més significatiu en el marc d'aquesta col·laboració?	X		X					X		Interessant, però el concepte de "col·laboració" no està prou delimitat.
18. Quina considereu que és la necessitat principal a la qual hauria de donar resposta aquesta col·laboració?	X		X						X	Molt bona com a síntesi global de necessitats.
19. Hi ha algun altre aspecte relacionat amb aquest tema que considereu rellevant i que us agradaria afegir?	X		X				X			Correcta com a tancament, però poc estructurada per a l'anàlisi sistemàtica.

Observacions, comentaris generals, propostes de millora

En general, el qüestionari mostra una bona coherència amb l'objecte d'estudi i una elevada pertinència de les preguntes respecte al treball de la consciència fonològica en l'educació infantil. L'instrument permet recollir informació rellevant sobre pràctiques docents, dificultats, recursos i necessitats de millora, fet que el fa adequat per a una anàlisi diagnòstica del context educatiu.

Tot i això, es considera que alguns ítems presenten un nivell de generalitat excessiu, cosa que pot dificultar la concreció de les respostes i la seva posterior anàlisi. També s'observen algunes preguntes que podrien beneficiar-se de més delimitació conceptual per evitar interpretacions diferents entre participants.

A més, es detecta certa redundància entre alguns blocs de preguntes, especialment en relació amb les necessitats, recursos i dificultats, fet que podria reduir l'eficiència del qüestionari. Finalment, es recomana revisar algunes formulacions dobles o complexes per afavorir més claredat i facilitar respostes més precises i comparables.

Nota. Taula d'elaboració pròpia (2026)

Annex B. Preguntes de l'entrevista

En aquest annex es presenta la versió final de l'instrument de preguntes, revisat i millorat a partir de les aportacions i observacions realitzades durant el procés de validació d'experts. L'instrument es fa servir per a la recollida de dades en l'anàlisi de necessitats per obtenir informació més precisa i ajustada als objectius del projecte.

A. Recursos i materials

1. Quins materials utilitzeu habitualment per treballar la consciència fonològica a l'aula? (ex. manipulatius, fitxes, jocs, recursos digitals)
2. Quins d'aquests materials considereu més efectius i per què?
3. Quins recursos considereu que us fan falta actualment per millorar el treball de la consciència fonològica?

B. Estratègies i pràctica docent

4. Quines estratègies pedagògiques utilitzeu per atendre diferents ritmes d'aprenentatge en consciència fonològica?
5. Quines adaptacions feu habitualment per atendre la diversitat de l'alumnat en aquest àmbit?
6. Com valoreu la vostra pròpia pràctica en el treball de la consciència fonològica?

C. Seguiment i avaluació

7. Com feu el seguiment del progrés dels infants en consciència fonològica?
8. Amb quina freqüència i mitjançant quins instruments feu aquesta avaluació?

D. Dificultats i necessitats

9. Quines dificultats trobeu més sovint en l'aplicació del treball de la consciència fonològica a l'aula?
10. Quins aspectes del treball de consciència fonològica us generen més dubtes o inseguretat?
11. Quines necessitats considereu més urgents per millorar aquest treball a l'aula? (màxim 3)

E. Objectius i adequació de la pràctica

12. Quins objectius considereu prioritaris en el desenvolupament de la consciència fonològica a I3, I4 i I5?
13. En quina mesura considereu que les pràctiques actuals s'ajusten a aquests objectius?
14. Quins aspectes caldria millorar per aconseguir una millor adequació entre objectius i pràctica?

F. Motivació i impacte en l'alumnat

15. Quin impacte considereu que tenen les activitats actuals en la motivació i participació dels infants?

G. Millora i proposta de recursos

16. Quins recursos, estratègies o materials considereu ideals per millorar el treball de la consciència fonològica?
17. Quin recurs o estratègia creieu que tindria més impacte en la millora de la pràctica a l'aula?

H. Col·laboració i priorització

18. Quina és la principal necessitat que hauria de cobrir una possible col·laboració o projecte de millora en aquest àmbit?
19. Si haguéssiu de prioritzar tres millores per al treball de la consciència fonològica, quines serien?

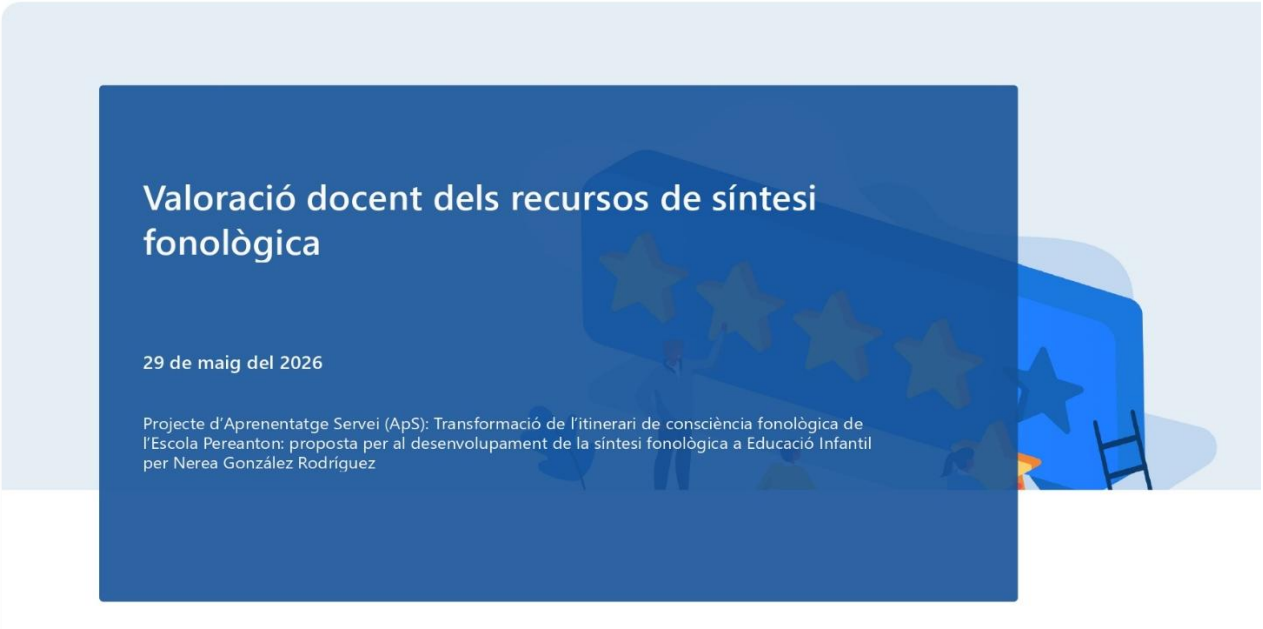
I. Tancament

20. Hi ha algun altre aspecte sobre la consciència fonològica que considereu important i que no s'hagi tractat anteriorment?

Annex C. Model qüestionari d'avaluació

En el present annex es presenta el model de qüestionari utilitzat per a l'avaluació de la intervenció. L'instrument té com a finalitat recollir informació sobre el procediment d'implementació i la valoració que se'n fa del procés, amb l'objectiu d'analitzat l'eficàcia de la proposta i extreure conclusions per a la seva millora.

Nota. Aquest annex inclou les captures del qüestionari elaborat amb Microsoft Forms i exportat en format PDF, posteriorment incorporat com a imatges en el document. El conjunt constitueix l'instrument complet de recollida de dades utilitzat en la intervenció, i per aquest motiu no s'han numerat les imatges de manera individual.

Informació del qüestionari

Aquest qüestionari s'emmarca dins d'un **Treball de Final de Grau** "*Projecte d'Aprenentatge Servei (ApS): Transformació de l'itinerari de consciència fonològica de l'Escola Pereanton: proposta per al desenvolupament de la síntesi fonològica a Educació Infantil*" centrat en el disseny i l'anàlisi de recursos manipulatius orientats al desenvolupament de la **síntesi fonològica** a l'etapa d'Educació Infantil.

L'objectiu és recollir la valoració de professionals de l'àmbit educatiu sobre la funcionalitat, l'adequació i l'aplicabilitat dels materials en contextos reals d'aula.

La informació recollida serà tractada de manera **confidencial** i utilitzada exclusivament amb finalitats acadèmiques i de recerca.

⏳ Temps estimat: **6-8 minuts** / 📅 Data límit de resposta: **dijous 28 de maig**

Valoració general dels materials

Aquest apartat té com a finalitat recollir **valoracions qualitatives generals** sobre el **conjunt de materials** didàctics elaborats. Es busca obtenir comentaris, suggeriments i aportacions del professorat que complementin la valoració quantitativa, amb l'objectiu d'enriquir la interpretació dels resultats i identificar possibles millores en el disseny, la funcionalitat i l'adequació pedagògica dels recursos.

1

Els materials presentats són adequats per a l'etapa d'Educació Infantil. *

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

2

Els recursos promouen el desenvolupament de la síntesi fonològica. *

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

3

Les activitats permeten adaptar-se a diferents ritmes i nivells d'aprenentatge. *

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

4

Els recursos presenten una dificultat progressiva adequada. *

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

5

Els sistemes d'autocorrecció afavoreixen l'autonomia de l'infant. *

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

6

Les consignes i el funcionament dels materials són clars i comprensibles. *

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

7

Quin aspecte consideres més positiu dels materials? *

8

Quin aspecte creus que s'hauria de millorar? *

9

En quin grau consideres aplicables aquests recursos a la teva aula? *

10

Per què? *

i3 Valoració específica recursos

En aquest apartat **només s'han de valorar els recursos d'I3 que el professorat hagi pogut revisar o aplicar** a l'aula. Si algun material no s'ha utilitzat o revisat, es pot deixar sense respondre. L'objectiu és recollir una valoració ajustada a l'experiència real amb cada recurs.

11

Animals en peces

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'a
Adequat per al nivell dels infants	○	○	○	○	○
El format puzle és funcional	○	○	○	○	○
Afavoreix la consciència sil·làbica	○	○	○	○	○

12

Boca menja-paraules

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'a
Adequat i motivador per a l'alumnat	○	○	○	○	○
El sistema manipulatiu és funcional	○	○	○	○	○
Afavoreix la construcció de paraules	○	○	○	○	○

13

Paraules de colors

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'a
Adequat per a iniciació en la lectoescriptura	○	○	○	○	○
El sistema per colors i encaixos és funcional	○	○	○	○	○
Afavoreix l'ordre de les lletres	○	○	○	○	○

14

Girem síl·labes

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'a
Adequat per a exploració lingüística	○	○	○	○	○
El sistema giratori és funcional	○	○	○	○	○
Afavoreix la descoberta de paraules	○	○	○	○	○

15

Indica els principals **punts forts i aspectes de millora** dels recursos valorats.

i4 Valoració específica recursos

En aquest apartat **només s'han de valorar els recursos d'I4 que el professorat hagi pogut revisar o aplicar** a l'aula. Si algun material no s'ha utilitzat o revisat, es pot deixar sense respondre. L'objectiu és recollir una valoració ajustada a l'experiència real amb cada recurs.

16

Lletres en moviment

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'a
Adequat per a iniciació alfabètica	○	○	○	○	○
El sitema de tubs és funcional	○	○	○	○	○
Afavoreix la construcció de paraules	○	○	○	○	○

17

Policubs de paraules

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'a
Adequat per al nivell dels infants	○	○	○	○	○
És fàcil de manipular i utilitzar	○	○	○	○	○
Afavoreix la síntesi fonològica	○	○	○	○	○

18

Descobreix la paraula

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'a
Adequat per al nivell dels infants	○	○	○	○	○
El sistema de selecció és funcional	○	○	○	○	○
Afavoreix la discriminació sil·làbica	○	○	○	○	○

19

La capsa de les lletres

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'a
Adequat per a iniciació alfabètica	○	○	○	○	○
El material és fàcil d'utilitzar	○	○	○	○	○
Afavoreix la construcció de paraules	○	○	○	○	○

20

Indica els principals **punts forts i aspectes de millora** dels recursos valorats.

i5 Valoració específica recursos

En aquest apartat **només s'han de valorar els recursos d'I5 que el professorat hagi pogut revisar o aplicar** a l'aula. Si algun material no s'ha utilitzat o revisat, es pot deixar sense respondre. L'objectiu és recollir una valoració ajustada a l'experiència real amb cada recurs.

21

Sopa de síl·labes

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'a
Adequat per al nivell dels infants	○	○	○	○	○
El format és funcional i entenedor	○	○	○	○	○
Afavoreix la planifiacació i síntesi	○	○	○	○	○

22

Completa la síl·laba

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'a
Adequat per al nivell dels infants	○	○	○	○	○
El sistema de cubs és funcional	○	○	○	○	○
Afavoreix la identificació de síl·labes	○	○	○	○	○

23

Pisarra de paraules

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'a
Adequat per a iniciació a l'escriptura	○	○	○	○	○
El sistema amb velcro és funcional	○	○	○	○	○
Afavoreix la construcció de paraules	○	○	○	○	○

24

Connectem lletres

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'a
Adequat per al nivell dels infanhts	○	○	○	○	○
El recurs és fàcil d'utilitzar en grup	○	○	○	○	○
Afavoreix l'exploració del llenguatge	○	○	○	○	○

25

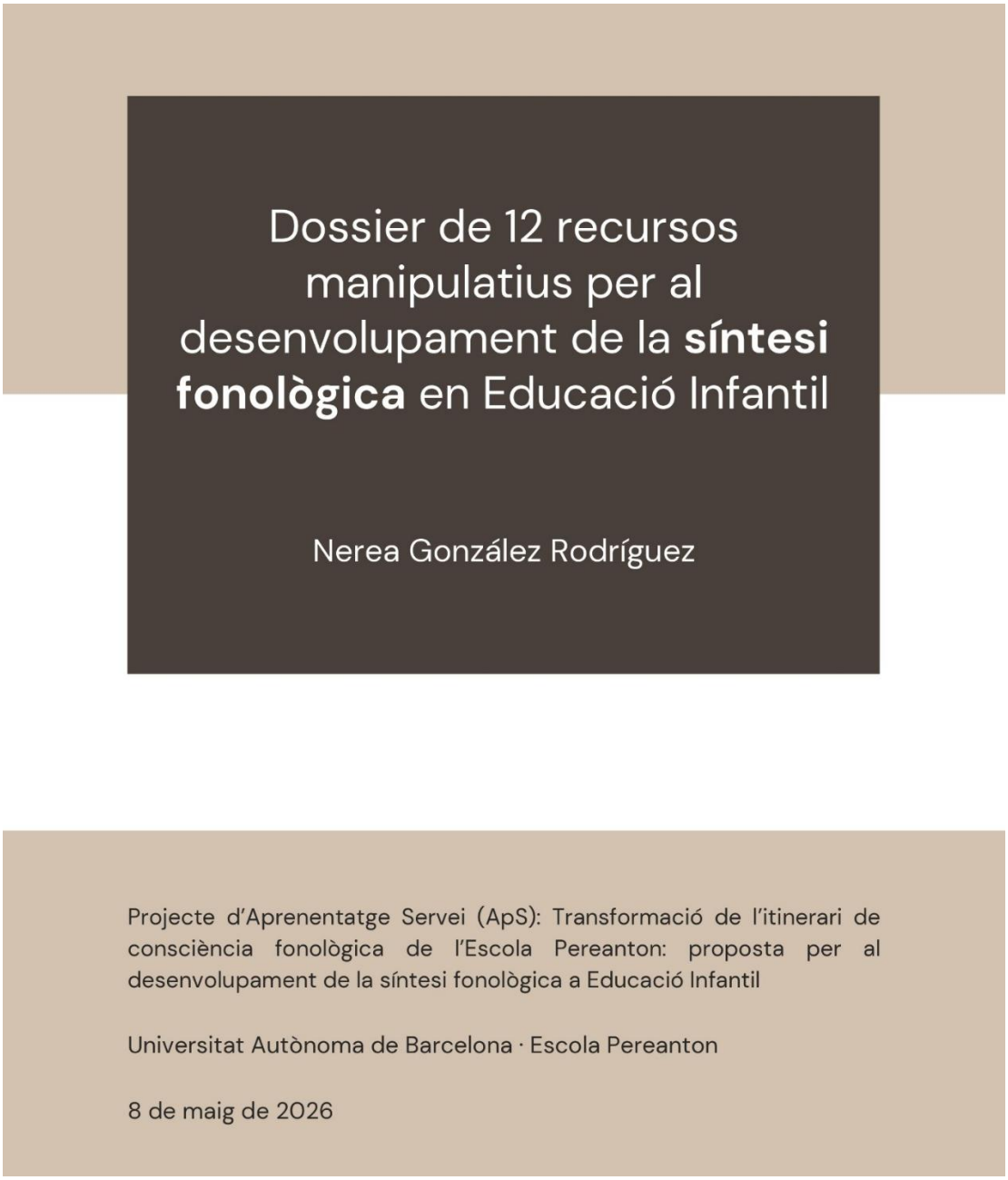
Indica els principals **punts forts i aspectes de millora** dels recursos valorats.

Tancament
26
Espai per a **comentaris, suggeriments o aportacions** sobre els recursos o sobre el desenvolupament del TFG i la col·laboració amb l’autora del treball.
Microsoft no ha creat ni aprovat aquest contingut. Les dades que proporcioneu s'enviaran al propietari del formulari.
Microsoft Forms

Annex D. Dossier

En aquest annex es presenta el dossier de recursos elaborat en el marc de la proposta d'intervenció. Aquest recull de manera organitzada els materials i activitats dissenyats amb la finalitat de facilitar la seva consulta i aplicació a l'aula.

Nota. Els materials inclosos en aquest annex constitueixen un recull de recursos visuals elaborats en el marc de la proposta d'intervenció. Les imatges han estat incorporades amb finalitat didàctica i de consulta. En tractar-se d'un dossier extens, no s'ha numerat individualment cada element gràfic per tal de facilitar-ne la lectura i l'organització del document.

© 2026 Nerea González Rodríguez

Dossier de 12 recursos manipulatius per al desenvolupament de la síntesi fonològica en Educació Infantil.

Aquest material s'ha elaborat en el marc del Projecte d'Aprenentatge Servei (ApS): *Transformació de l'itinerari de consciència fonològica de l'Escola Pereanton: proposta per al desenvolupament de la síntesi fonològica a Educació Infantil*, desenvolupat entre la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Escola Pereanton.

Aquesta obra està sota una llicència Creative Commons Reconeixement–NoComercial–SenseObraDerivada 4.0 Internacional (**CC BY-NC-ND 4.0**). CC BY-NC-ND 4.0

Es permet la seva compartició sempre que es reconegui l'autoria, no se'n faci ús comercial i no es modifiqui l'obra original.

8 de maig de 2026

PRESENTACIÓ DEL DOSSIER

El conjunt de recursos presentats en aquest dossier configura una proposta didàctica global orientada al desenvolupament progressiu de la síntesi fonològica en Educació Infantil, estructurada de manera seqüenciada al llarg dels nivells I3, I4 i I5. Aquesta progressió respon a una lògica evolutiva del llenguatge escrit que parteix de la consciència sil·làbica, avança cap a la transició progressiva a la correspondència grafema-fonema i culmina en la capacitat de combinació i manipulació alfabètica en contextos cada vegada més oberts i autònoms.

Des d'un punt de vista metodològic, la proposta es fonamenta en un enfocament constructivista de l'aprenentatge de la llengua escrita, entenent que l'infant construeix la consciència fonològica a partir de la interacció directa amb materials manipulatius. Els recursos dissenyats no tenen una funció reproductiva, sinó que estan pensats com a eines autònomes d'exploració, descoberta i verificació, que permeten a l'infant experimentar activament amb les unitats sonores del llenguatge fins a arribar a la formació de paraules.

Un dels eixos centrals del conjunt és la gradació de la complexitat estrictament vinculada a la síntesi fonològica, que es desenvolupa de manera progressiva. En les propostes d'I3, el treball se centra en la unió de síl·labes a partir de suport visual i contextual, facilitant la comprensió que les paraules es construeixen a partir d'unitats sonores. En I4, es produeix una transició cap a la manipulació de grafemes i estructures més properes al sistema alfabètic, reforçant la relació entre so i representació escrita. Finalment, en I5, les activitats esdevenen més obertes i combinatòries, permetent la manipulació i reorganització de síl·labes i lletres amb un grau més alt d'autonomia i pensament metalingüístic.

Aquesta progressió no s'entén únicament com un augment de dificultat, sinó com un increment progressiu del nivell d'abstracció lingüística i de l'autonomia de l'infant en el procés de síntesi fonològica. Així, es passa d'activitats altament guiades i autocorrectives a propostes d'exploració més oberta, en què l'infant assumeix un paper cada vegada més actiu en la construcció de paraules.

Cal destacar que s'han dissenyat quatre propostes per a cada nivell (I3, I4 i I5), amb la finalitat de garantir una varietat suficient de situacions d'aprenentatge dins del mateix eix competencial de la síntesi fonològica. Tanmateix, aquesta classificació per nivells s'ha d'entendre com una estructura orientativa i flexible, ja que en la pràctica educativa cada infant presenta un ritme propi de desenvolupament fonològic.

En aquest sentit, les etiquetes de nivell no tenen una funció rígida ni tancada, sinó que responen principalment a una organització metodològica del material. Per aquest motiu, les propostes poden ser adaptades, reutilitzades i transferides entre nivells, en funció de les necessitats reals del grup i del moment evolutiu de cada infant, independentment de la seva edat cronològica.

Un dels principis fonamentals del sistema és, per tant, la seva flexibilitat d’ús dins l’aula, que permet ajustar el nivell de suport, la complexitat de la tasca i el grau d’autonomia requerit en cada activitat. Aquesta flexibilitat és clau per garantir que tots els infants puguin accedir al procés de síntesi fonològica des del seu punt de partida.

Un altre element essencial és la incorporació del joc i la manipulació com a vehicle principal d’aprenentatge. Les activitats s’estructuren a través de materials concrets i dinàmics (puzles, tubs, targetes, cubs, alfabet manipulatiu, etc.), que afavoreixen la motivació, la repetició significativa i l’experimentació activa amb les unitats fonològiques.

Finalment, la majoria dels recursos incorporen sistemes d’autocorrecció integrats (segmentació visual, correspondències cromàtiques, encaixos físics o models de paraula), que permeten a l’infant validar les seves produccions de manera autònoma. Aquest aspecte reforça la capacitat d’autoregulació i converteix l’error en una part funcional del procés d’aprenentatge.

En relació amb els materials utilitzats, cal assenyalar que en les targetes i suports del recurs no s’han incorporat accents gràfics a les paraules. Aquesta decisió respon a una intencionalitat pedagògica vinculada a l’objectiu principal de la proposta: el desenvolupament de la síntesi fonològica.

L’activitat centra l’atenció en la identificació i unió d’unitats sonores (síl·labes i lletres) per formar paraules, prioritzant la consciència fonològica per sobre de la normativa ortogràfica. L’eliminació dels accents gràfics evita una sobrecàrrega cognitiva i permet focalitzar l’atenció en el procés de segmentació i combinació sonora.

Aquesta adaptació facilita una aproximació funcional i evolutiva a la llengua escrita en les primeres etapes del seu desenvolupament.

En conjunt, aquesta proposta configura un itinerari coherent i progressiu centrat exclusivament en el desenvolupament de la síntesi fonològica, entesa com a base essencial per a la construcció de la consciència de la llengua escrita. El disseny dels recursos garanteix una evolució natural des de la manipulació de síl·labes fins a la construcció autònoma de paraules, consolidant un procés d’aprenentatge actiu, manipulatiu i altament significatiu.

A continuació es presenten les diferents fitxes dels recursos elaborats, organitzades segons el nivell educatiu de referència (I3, I4 i I5). Cada proposta incorpora els objectius generals i específics, continguts treballats, descripció del recurs, materials del recurs, desenvolupament de l’activitat, paraules o combinacions treballades, adaptacions i nivells i sistemes d’autocorrecció.

Animals en peces

ANIMALS EN PECES, I3

Objectiu principal	Desenvolupar la síntesi fonològica mitjançant la reconstrucció visual i seqüencial de paraules a partir de la unió de síl·labes en un suport tipus puzle.
Objectius específics	• Identificar les síl·labes que formen el nom d'un animal. • Reconstruir la imatge i la paraula mitjançant la col·locació ordenada de peces. • Relacionar la representació visual global amb la seva segmentació sil·làbica. • Desenvolupar la capacitat d'ordenació seqüencial en un suport estructurat. • Afavorir la precisió i la comprovació visual com a estratègia d'autocorrecció.
Continguts treballats	• Síntesi sil·làbica en context estructurat. • Ordenació seqüencial de les parts d'una paraula. • Relació imatge global – estructura sil·làbica. • Consciència de l'estructura interna de les paraules. • Estratègies d'autonomia i autocorrecció.

Descripció del recurs

El recurs consta de dos llibres manipulatius anellats formats cadascun per 6 pàgines de puzle sil·làbic. Cada pàgina presenta la imatge real d'un animal fragmentada en diverses peces segons el nombre de síl·labes de la paraula corresponent. A la part inferior de cada peça hi apareix escrita una síl·laba, de manera que la reconstrucció de la imatge implica simultàniament la reconstrucció seqüencial de la paraula.

En retirar les peces, la base del puzle mostra la paraula segmentada sil·làbicament sobre fons blanc, actuant com a suport visual estable i facilitant tant la identificació de l'ordre correcte com l'autocorrecció autònoma per part de l'infant.

La configuració física del material permet utilitzar-lo tant de manera individual com compartida. L'anella es pot obrir per separar les diferents pàgines i afavorir el treball simultani entre diversos infants, facilitant així dinàmiques flexibles d'aula.

El recurs s'organitza en dos nivells progressius de dificultat:
- Llibre d'animals de dues síl·labes.
- Llibre d'animals de tres síl·labes.

Aquesta gradació permet ajustar la complexitat de l'activitat al moment evolutiu i al nivell de desenvolupament fonològic de cada infant.

ANIMALS EN PECES, I3

Material del recurs

- Llibre manipulatiu: animals de dues síl·labes (6 targetes de puzle).
- Llibre manipulatiu: animals de tres síl·labes (6 targetes de puzle).
- Peces de puzle amb imatge i síl·labes segmentades (12 peces corresponents al llibre manipulatiu de dues síl·labes i 18 peces vinculades al llibre manipulatiu de tres síl·labes).

Desenvolupament de l'activitat

L'infant selecciona una pàgina del llibre i observa la paraula segmentada sil·làbicament que apareix a la base del puzle. A partir d'aquest suport visual, ha de cercar les peces corresponents i reconstruir progressivament tant la imatge de l'animal com l'estructura completa de la paraula.

Durant el procés, l'activitat afavoreix la identificació de les parts que conformen la paraula i la seva organització lineal, establint una relació directa entre la manipulació física del material i la construcció lingüística de la paraula.

La presència de la segmentació sil·làbica a la base del puzle proporciona un suport visual estable que facilita la verificació autònoma de les respostes i permet a l'infant ajustar progressivament les seves estratègies de resolució.

Possible consigna: "Construeix el puzle i uneix les síl·labes per descobrir el nom de l'animal."

Paraules treballades

- Llibre 1 (2 síl·labes): tigre, cavall, vaca, zebra, ànec i cabra.
- Llibre 2 (3 síl·labes): cocodril, tortuga, elefant, formiga, ovella i esquirol.

Adaptacions i nivells

- Introducció inicial del llibre de dues síl·labes.
- Incorporació progressiva del llibre de tres síl·labes.
- Possibilitat de retirar temporalment el suport visual de la base per incrementar la demanda cognitiva.
- Utilització individual o compartida segons les necessitats de l'activitat.

Sistemes d'autocorrecció

La base del puzle incorpora la paraula segmentada sil·làbicament, fet que permet a l'infant comprovar de manera autònoma la correspondència entre l'ordre de les peces i l'estructura correcta de la paraula.

Boca menja-paraules

BOCA MENJA-PARAULES, I3

Objectiu principal	Desenvolupar la síntesi fonològica mitjançant la selecció i integració seqüencial de síl·labes en un context manipulatiu i de joc simbòlic.
Objectius específics	• Identificar les síl·labes necessàries per construir una paraula a partir d'un suport visual. • Seleccionar i ordenar síl·labes per formar paraules significatives. • Integrar la construcció de paraules dins una dinàmica de joc simbòlic. • Desenvolupar estratègies autònomes de cerca i verificació visual. • Afavorir la motivació i la implicació activa en activitats de consciència fonològica.
Continguts treballats	• Síntesi sil·làbica en context lúdic. • Construcció de paraules a partir de síl·labes desordenades. • Relació imatge–paraula. • Joc simbòlic aplicat al llenguatge. • Organització seqüencial de síl·labes. • Estratègies d'autonomia i autocorrecció.

Descripció del recurs

El recurs consisteix en una capsa manipulativa decorada amb la imatge d'una boca que incorpora una obertura per introduir-hi materials. La proposta inclou també peces de goma eva amb síl·labes i un conjunt de targetes amb imatges d'aliments i la seva segmentació sil·làbica escrita.

A partir de la targeta seleccionada, l'infant ha de localitzar les síl·labes corresponents entre les diferents peces disponibles i reconstruir la paraula abans d'introduir-la dins la boca de la capsa juntament amb la targeta.

Les síl·labes corresponents a cada paraula comparteixen el mateix color, facilitant la classificació visual del material. A més, les targetes incorporen al dors una etiqueta cromàtica orientativa que permet a l'infant identificar el grup de peces relacionat amb aquella paraula sense oferir-ne una resolució directa.

El recurs incorpora quatre nivells progressius de dificultat identificats mitjançant colors al marc de les targetes, el qual permet graduar la complexitat de l'activitat i adaptar-la al nivell del desenvolupament fonològic de cada infant:

- Marc lila: paraules d'una síl·laba.
- Marc taronja: paraules de dues síl·labes.
- Marc verd: paraules de tres síl·labes.
- Marc blau: paraules de quatre síl·labes.

BOCA MENJA-PARAULES, I3

Material del recurs

- Capsa manipulativa amb boca i obertura.
- 51 peces de goma eva amb síl·labes.
- 22 targetes amb imatges d'aliments i segmentació sil·làbica, amb sistema de classificació de síl·labes per colors al marc, i etiquetes de suport visual al dors.

Desenvolupament de l'activitat

L'infant selecciona una targeta i observa la imatge de l'aliment juntament amb la seva segmentació sil·làbica. A continuació, ha de cercar entre les diferents peces disponibles aquelles síl·labes que corresponen a la paraula representada i ordenar-les seqüencialment fins a reconstruir-la.

La cerca de les síl·labes es pot realitzar de dues maneres diferents: explorant directament totes les peces disponibles o consultant el dors de la targeta per identificar el color de les peces associades a aquella paraula. Aquest suport cromàtic permet reduir les opcions de cerca i adaptar el nivell d'ajuda segons les necessitats de cada infant, sense oferir la resposta de manera explícita.

Durant el procés, l'activitat afavoreix la identificació de les parts que conformen la paraula, així com la seva integració progressiva dins una estructura completa i significativa.

Una vegada construïda la paraula, l'infant introdueix tant les peces com la targeta dins la boca de la capsa, integrant la tasca fonològica dins una acció simbòlica de joc que reforça la motivació i la implicació activa.

Possible consigna: "Construeix la paraula unint les síl·labes i dona-la de menjar a la boca."

Paraules treballades

- 1 síl·laba: pa, ou, llet i suc.
- 2 síl·labes: fruita, puré, arròs, aigua, gelat, iogurt, sopa i pizza.
- 3 síl·labes: entrepà, galeta, verdura, formatge, macarrons, pollastre, patates, cereals i castanyes.
- 4 síl·labes: amanida.

Adaptacions i nivells

- Restricció o ampliació de paraules i peces disponibles segons el nombre de síl·labes.
- Utilització del suport cromàtic com a ajuda visual.
- Possibilitat de retirar les pistes de color per incrementar la demanda cognitiva.
- Introducció progressiva de paraules amb més complexitat sil·làbica.

BOCA MENJA-PARAULES, I3

Sistemes d'autocorrecció

Les targetes incorporen la segmentació sil·làbica escrita, facilitant la comprovació visual de l'ordre correcte de les síl·labes. Paral·lelament, el sistema de classificació cromàtica afavoreix la identificació autònoma del material necessari per construir cada paraula.

Paraules de colors
G
L
R
B
G
G
V E R D
L I L A
B L A U

PARAULES DE COLORS, I3

Objectiu principal	Iniciar la consciència de la relació entre les lletres i la construcció de paraules mitjançant la reconstrucció manipulativa de paraules associades a referents cromàtics.
Objectius específics	• Reconèixer les lletres que conformen una paraula senzilla. • Reconstruir paraules a partir de l'ordenació seqüencial de lletres. • Relacionar cada paraula amb el seu referent cromàtic corresponent. • Iniciar la comprensió de l'organització lineal del sistema d'escriptura. • Desenvolupar estratègies de verificació visual i autocorrecció. • Afavorir l'autonomia en activitats inicials de lectoescriptura.
Continguts treballats	• Inici a la correspondència grafema–paraula. • Construcció de paraules a partir de lletres. • Ordenació seqüencial de grafemes. • Relació color–paraula com a suport d'organització cognitiva. • Inici a la direccionalitat del sistema d'escriptura (d'esquerra a dreta). • Estratègies d'autonomia i autocorrecció.

Descripció del recurs

El recurs consisteix en cinc puzles manipulatius elaborats amb peces de goma eva, cadascun associat a un color diferent: lila, verd, blau, groc i gris.

Cada puzle està format per quatre peces que, un cop col·locades correctament, permeten reconstruir la paraula corresponent al color representat. Les peces incorporen una lletra cadascuna, de manera que la construcció del puzle implica simultàniament la reconstrucció seqüencial de la paraula.

Els puzles presenten una disposició horitzontal i lineal, fet que introdueix de manera implícita la direccionalitat pròpia del sistema d'escriptura convencional. Aquesta configuració facilita que l'infant comenci a familiaritzar-se amb l'organització espacial de les paraules i amb la seqüència ordenada de les lletres dins l'escriptura.

El material està dissenyat perquè només les peces correctes encaixin entre si i en la seva posició corresponent, convertint el mateix suport físic en un sistema d'autocorrecció manipulativa.

La proposta constitueix una primera aproximació a la construcció escrita de paraules des d'una perspectiva visual, manipulativa i seqüencial.

PARAULES DE COLORS, I3

Material del recurs

- Puzle del color lila (quatre peces).
- Puzle del color verd (quatre peces).
- Puzle del color blau (quatre peces).
- Puzle del color groc (quatre peces).
- Puzle del color gris (quatre peces).

Desenvolupament de l'activitat

L'infant disposa de totes les peces barrejades i selecciona un color com a punt de partida. A continuació, ha d'identificar les peces corresponents a aquell color i ordenar-les seqüencialment fins a reconstruir la paraula completa.

Durant el procés, l'activitat afavoreix la identificació visual de les lletres, la comprensió de l'ordre que ocupen dins la paraula i la presa de consciència de la seqüència lineal pròpia de l'escriptura.

El sistema d'encaix físic del material facilita la comprovació autònoma de les respostes i permet a l'infant ajustar progressivament les seves estratègies de resolució.

Possible consigna: "Busca les peces del mateix color i construeix la paraula col·locant les lletres en ordre."

Paraules treballades

- Lila, verd, blau, groc i gris.

Adaptacions i nivells

- Reducció del nombre de colors per simplificar l'activitat.
- Introducció progressiva de més puzles i diversitat de colors.
- Possibilitat de treballar només amb un puzle per reforçar la relació paraula–estructura.
- Possible incorporació d'un suport visual del model complet de la paraula per a infants que ho necessitin.

Sistemes d'autocorrecció

El sistema d'encaix del puzle està dissenyat perquè només les peces correctes puguin unir-se adequadament, facilitant així la verificació autònoma de la construcció de la paraula sense necessitat d'intervenció externa.

Girem síl·labes

GIREM SÍL·LABES, I3

Objectiu principal	Desenvolupar la síntesi fonològica mitjançant la combinació exploratòria de síl·labes en estructures obertes, afavorint la descoberta de paraules reals a través del joc manipulatiu i la variació sistemàtica de segments sil·làbics.
Objectius específics	• Generar diferents combinacions sil·làbiques a partir de la manipulació de tubs giratoris. • Identificar possibles paraules significatives dins d'un ventall de combinacions possibles. • Comprendre com la substitució d'una síl·laba modifica completament el significat de la paraula. • Desenvolupar la flexibilitat cognitiva i lingüística a través de l'exploració. • Relacionar la combinació de síl·labes amb la construcció oral de paraules. • Potenciar la curiositat lingüística i la descoberta espontània del llenguatge escrit.
Continguts treballats	• Síntesi sil·làbica. • Combinació i exploració de síl·labes. • Construcció oral de paraules. • Relació entre manipulació i llenguatge. • Experimentació lingüística. • Inici a la consciència de l'estructura de les paraules.

Descripció del recurs

El recurs consisteix en quatre tubs manipulatius elaborats amb materials reciclats. Cada tub incorpora una tira giratòria adherida a la seva superfície que, en girar, permet modificar les combinacions sil·làbiques de manera dinàmica.

Al cos fix del tub hi apareixen escrites cinc síl·labes inicials, mentre que a la tira mòbil s'hi presenten cinc síl·labes finals. Mitjançant el gir de la tira, els infants poden combinar les diferents síl·labes i generar múltiples possibilitats de construcció de paraules.

Cada tub s'identifica amb un color concret i treballa principalment una estructura consonant-vocal determinada:

- Tub rosa: síl·labes inicials amb vocal "o".
- Tub blau: síl·labes inicials amb vocal "a".
- Tub verd: síl·labes inicials amb vocal "i".
- Tub groc: síl·labes inicials amb vocal "e".

GIREM SÍL·LABES, I3

Per complementar la manipulació dels tubs, el recurs incorpora cubs sensorials de silicona associats cromàticament a cada material. Cada tub disposa de dos cubs del mateix color i contenen a les seves cares les síl·labes presents tant al tub fix (en un dels cubs) com a la tira giratòria (en l'altre cub).

Quan l'infant identifica una possible paraula a partir del tub, pot reproduir-la també amb els cubs cercant les síl·labes corresponents i representant físicament la combinació descoberta.

La proposta adopta una perspectiva principalment exploratòria i oberta, centrada en la manipulació, la descoberta i l'experimentació lingüística, prioritzant el procés de construcció i combinació de síl·labes per sobre de la correcció formal immediata.

Material del recurs

- 4 tubs manipulatius amb tires giratòries, en color rosa, blau, verd i groc.
- 8 cubs sensorials de silicona amb síl·labes, corresponent a 2 per cada color.

Desenvolupament de l'activitat

L'infant selecciona un dels tubs i manipula la tira giratòria per generar diferents combinacions entre les síl·labes inicials i finals. A mesura que explora les diferents possibilitats, pot identificar paraules conegudes o experimentar amb noves construccions sil·làbiques.

Quan descobreix una possible paraula, pot representar-la també amb els cubs sensorials, cercant les síl·labes corresponents i reproduint físicament la combinació creada.

L'activitat afavoreix la manipulació activa, la descoberta autònoma i la presa de consciència de com la modificació d'una síl·laba transforma la paraula resultant.

Possible consigna: "Gira el tub, combina síl·labes i descobreix quines paraules pots formar amb els cubs."

Combinacions treballades

Tub rosa • Tub: co, po, to, mo, so • Tira: ma, la, na, ra, sa Possibles combinacions: cosa, poma, mona, sopa, coma...	Tub blau • Tub: pa, ta, ma, sa, ca • Tira: sa, ra, na, ma, ta Possibles combinacions: cara, para, casa, mama, tata....
Tub verd • Tub: fi, ni, mi, pi, ti • Tira: sa, ra, ga, la, na Possibles combinacions: fira, pila, tira, nina, mina, piga...	Tub groc • Tub: te, ne, de, pe, be • Tira: la, na, ma, ra, sa Possibles combinacions: tela, pera, nena, besa, desa...

GIREM SÍL·LABES, I3

Adaptacions i nivells

- Utilització d'un únic tub per reduir la quantitat d'estímuls disponibles.
- Exploració lliure o guiada segons les necessitats de l'infant.
- Possibilitat d'introduir imatges de suport per associar algunes paraules.
- Introducció progressiva de tubs amb major varietat de combinacions sil·làbiques.

Sistema d'autocorrecció

El recurs no incorpora un sistema d'autocorrecció tancat, ja que es tracta d'una proposta de caràcter exploratori centrada en la manipulació i la descoberta lingüística. Tot i això, la presència de paraules conegudes dins les possibles combinacions facilita la verificació oral i contextual de les produccions per part dels infants.

Lletres en moviment

LLETRES EN MOVIMENT, I4

Objectiu principal	Desenvolupar la síntesi fonològica alfabèticament mitjançant la manipulació seqüencial de grafemes en un entorn de combinació guiada, afavorint la construcció de paraules simples a partir de patrons consonàntics i vocàlics.
Objectius específics	• Experimentar amb la combinació de lletres per formar paraules de significat conegut. • Identificar patrons fonològics simples (CVC i CVCV) a partir de la manipulació de tires. • Reconèixer com la modificació d'un grafema altera la paraula resultant. • Desenvolupar la consciència de l'ordre i la linealitat en la construcció escrita. • Relacionar la manipulació visual de les lletres amb la representació oral de la paraula. • Afavorir la descoberta de paraules mitjançant exploració controlada.
Continguts treballats	• Síntesi fonològica a escala de lletres. • Construcció de paraules simples. • Combinació i reorganització de grafemes. • Correspondència grafema–paraula. • Estructures sil·làbiques simples (CVC i CVCV). • Direccionalitat i seqüència lineal de l'escriptura.

Descripció del recurs

El recurs consisteix en quatre tubs manipulatius amb tires giratòries que permeten combinar diferents lletres per formar paraules.

Dos dels tubs incorporen tres tires giratòries i permeten construir paraules de tres lletres seguint principalment una estructura consonant + vocal + consonant (CVC). Els altres dos tubs incorporen quatre tires giratòries i possibiliten la construcció de paraules de quatre lletres amb estructura consonant + vocal + consonant + vocal (CVCV).

Cada tira conté diverses lletres que, en girar-se, poden combinar-se entre si generant múltiples possibilitats de paraules.

Per complementar la manipulació dels tubs, el recurs incorpora lletres de fusta de colors que permeten representar físicament les paraules descobertes. Així, l'infant pot traslladar la combinació observada al tub a una construcció manipulativa externa, reforçant la identificació de l'ordre de les lletres i la seqüència escrita de la paraula.

LLETRES EN MOVIMENT, I4

La proposta manté un caràcter principalment exploratori, afavorint la descoberta activa de combinacions possibles i la presa de consciència sobre com la modificació d'una sola lletra transforma completament la paraula resultant.

Material del recurs

- 4 tubs manipulatius amb tires giratòries: 2 tubs de tres tires (estructura CVC) i 2 tubs de quatre tires (estructura CVCV).
- 52 lletres de fusta de colors (2 abecedaris).

Desenvolupament de l'activitat

L'infant selecciona un dels tubs i manipula les tires giratòries per generar diferents combinacions de lletres. A mesura que modifica les estructures, pot descobrir paraules conegudes o experimentar amb noves construccions.

Quan identifica una possible paraula, pot representar-la també amb les lletres de fusta, cercant els grafemes corresponents i reproduint físicament la seqüència observada al tub.

Durant el procés, l'activitat afavoreix la identificació visual de les lletres, la consciència sobre l'ordre que ocupen dins la paraula i la comprensió de la seqüència lineal pròpia del sistema d'escriptura.

Possible consigna: "Gira les lletres, descobreix paraules noves i construeix-les amb les peces de fusta."

Combinacions treballades

Tub 1: CVC • Tira 1: c, s, m, p, n • Tira 2: a, e, i, o, u • Tira 3: r, s, n, t, l Possibles combinacions: mar, mel, pas, net...	Tub 2: CVC • Tira 1: c, m, p, b, s • Tira 2: a, e, i, o, u • Tira 3: l, s, t, p, c Possibles combinacions: sol, pit, col, sal...
Tub 3: CVCV • Tira 1: g, f, t, d, b • Tira 2: a, e, i, o, u • Tira 3: r, t, l, s, n • Tira 4: a, e, i, o, u Possibles combinacions: gata, foca, dona, bola...	Tub 4: CVCV • Tira 1: m, l, t, c, p • Tira 2: a, e, i, o, u • Tira 3: r, t, n, s, m • Tira 4: a, e, i, o, u Possibles combinacions: mare, casa, poma, mina...

LLETRES EN MOVIMENT, I4

Adaptacions i nivells

- Utilització inicial dels tubs de tres lletres.
- Introducció progressiva dels tubs de quatre lletres.
- Exploració lliure o guiada segons el nivell de l'infant.
- Possibilitat de treballar únicament amb les combinacions que formen paraules reals.
- Incorporació d'imatges de suport per relacionar algunes paraules.

Sistema d'autocorrecció

El recurs no incorpora un sistema d'autocorrecció tancat, ja que es tracta d'una proposta basada principalment en l'experimentació i la descoberta lingüística. Tot i això, la identificació de paraules conegudes i la representació posterior amb les lletres de fusta faciliten la verificació i revisió autònoma de les construccions realitzades.

Policubs de paraules

POLICUBS DE PARAULES, I4

Objectiu principal	Desenvolupar la síntesi fonològica mitjançant la construcció flexible i multisuport de paraules a partir de la combinació de síl·labes, afavorint la relació entre representació visual, escrita i estructural en un context manipulatiu obert.
Objectius específics	• Construir paraules a partir de la combinació lliure o guiada de síl·labes en format tridimensional. • Integrar diferents nivells de suport (imatge, paraula segmentada o exploració lliure) segons la necessitat. • Establir correspondència entre la forma visual de la paraula i la seva estructura sil·làbica. • Desenvolupar la capacitat de comprovació i contrast entre diferents representacions de la mateixa paraula. • Adaptar l'estratègia de construcció segons el nivell d'autonomia (exploració, suport visual o model escrit). • Consolidar la consciència de l'ordre seqüencial de les síl·labes dins la paraula.
Continguts treballats	• Síntesi sil·làbica. • Construcció de paraules a partir de síl·labes. • Relació imatge–paraula–estructura escrita. • Ordenació seqüencial de síl·labes. • Direccionalitat del sistema d'escriptura (d'esquerra a dreta). • Estratègies d'autocorrecció i verificació.

Descripció del recurs

El recurs consisteix en un conjunt de peces de policubs que incorporen etiquetes amb síl·labes escrites en una de les seves cares. Mitjançant la unió física dels blocs, els infants poden construir paraules a partir de la combinació seqüencial de síl·labes.

La construcció de les paraules es realitza en disposició horitzontal, reproduint la direccionalitat pròpia del sistema d'escriptura convencional i afavorint així la familiarització amb l'organització lineal de les paraules.

La proposta incorpora diferents nivells de suport i representació:

- Construcció lliure únicament amb els policubs.
- Suport visual mitjançant targetes amb imatges.
- Suport escrit mitjançant targetes amb la paraula segmentada sil·làbicament.

Les targetes d'imatge presenten l'element a representar visualment, mentre que les targetes de text mostren la segmentació sil·làbica de la paraula corresponent.

POLICUBS DE PARAULES, I4

Per facilitar l'organització i la cerca del material, tant les targetes d'imatge com les de text incorporen al dors una etiqueta cromàtica que indica el color dels policubs necessaris per construir aquella paraula. Aquest sistema actua com a suport orientatiu sense oferir directament la resposta.

La proposta presenta un alt grau de flexibilitat i permet adaptar el nivell d'ajuda, complexitat i abstracció segons les necessitats i el moment evolutiu de cada infant.

Material del recurs

- 40 peces de policubs amb síl·labes.
- 15 targetes d'imatge, amb etiquetes de suport visual (color) al dors.
- 15 targetes de text amb segmentació sil·làbica, amb etiquetes de suport visual (color) al dors.

Desenvolupament de l'activitat

L'infant pot iniciar l'activitat explorant lliurement els policubs amb síl·labes o bé seleccionant una targeta d'imatge o de text com a referència per construir una paraula concreta.

A partir del suport escollit, ha de cercar entre els diferents policubs aquelles síl·labes que corresponen a la paraula i unir-les seqüencialment en sentit horitzontal, reproduint la direccionalitat pròpia del sistema d'escriptura.

La cerca de les síl·labes es pot realitzar observant totes les peces disponibles o consultant el dors de les targetes, on apareix un codi de color orientatiu que identifica el grup de policubs corresponent a aquella paraula. Aquest suport permet reduir les opcions de cerca i adaptar el nivell d'ajuda segons les necessitats de cada infant.

Durant el procés, l'activitat afavoreix la manipulació activa de les síl·labes, la presa de consciència sobre l'ordre que ocupen dins la paraula i la construcció progressiva de la síntesi fonològica.

Possible consigna: "Busca les síl·labes i uneix els policubs per construir la paraula."

Paraules treballades

- 2 síl·labes: cargol, ninot, coixí, martell i calaix.
- 3 síl·labes: camió, guitarra, estrella, finestra, tomàquet, rellotge, pantaló i llanterna.
- 4 síl·labes: família.

POLICUBS DE PARAULES, I4

Adaptacions i nivells

- Construcció lliure únicament amb els policubs.
- Utilització de targetes d'imatge com a suport visual.
- Utilització de targetes de text segmentades sil·làbicament.
- Possibilitat de combinar diferents suports simultàniament.
- Introducció progressiva de paraules amb major complexitat sil·làbica.
- Retirada gradual dels suports visuals i escrits.
- Possibilitat d'utilitzar el codi cromàtic del dors de les targetes per identificar el color dels policubs corresponents a cada paraula i reduir les opcions de cerca.

Sistemes d'autocorrecció

El sistema d'autocorrecció varia segons el nivell de suport utilitzat durant l'activitat.

- Si l'infant treballa únicament amb els policubs, pot verificar la paraula cercant posteriorment una targeta d'imatge o de text que hi correspongui.
- Si utilitza targetes d'imatge, pot comprovar la construcció comparant-la amb la targeta de text segmentada.
- Si treballa directament amb la targeta de text, pot realitzar una comparació visual immediata entre la construcció i el model escrit.

A més, les targetes incorporen al dors un codi de color orientatiu que permet identificar el grup de policubs relacionat amb cada paraula, facilitant la cerca autònoma del material sense proporcionar una resolució directa.

Aquest sistema flexible permet adaptar el grau d'autonomia i verificació segons les necessitats de cada infant.

Descobreix la paraula

DESCOBREIX LA PARAULA, I4

Objectiu principal	Desenvolupar la síntesi fonològica mitjançant la selecció dirigida de síl·labes en un context de decisió guiada, afavorint la identificació de la forma sonora correcta de paraules bisil·làbiques a partir de suport visual.
Objectius específics	• Discriminar entre diferents opcions sil·làbiques per identificar la correcta en una posició concreta de la paraula. • Associar la imatge amb la seva estructura oral segmentada en dues parts. • Reconèixer la seqüència correcta de síl·labes dins una paraula bisil·làbica. • Desenvolupar estratègies d'atenció i anàlisi comparativa entre opcions fonològiques. • Utilitzar la pinça com a eina de decisió activa i control motriu. • Consolidar la consciència sil·làbica a través de la verificació visual posterior.
Continguts treballats	• Síntesi sil·làbica en format de selecció guiada. • Reconeixement de síl·labes inicials i finals. • Relació imatge–paraula. • Consciència de l'estructura sil·làbica. • Estratègies de discriminació fonològica. • Autocorrecció mitjançant suport escrit.

Descripció del recurs

El recurs consisteix en un conjunt de targetes manipulatives que presenten en la part central una imatge corresponent a una paraula de dues síl·labes.

A cada extrem de la targeta s'hi disposen dues columnes amb tres opcions de síl·labes diferents: una per a la primera síl·laba i una altra per a la segona. L'infant ha de seleccionar, mitjançant una pinça, la síl·laba correcta en cada cas per completar la paraula representada.

Aquest format transforma l'activitat en una tasca de selecció fonològica guiada, on l'infant ha d'analitzar, discriminar i decidir entre diferents opcions possibles.

Al dors de cada targeta s'inclou la paraula corresponent a la imatge, escrita i segmentada sil·làbicament, la qual cosa permet la verificació autònoma de la resposta i afavoreix la reflexió sobre l'encert o l'error.

La proposta es centra exclusivament en paraules bisíl·labes, fet que permet consolidar de manera específica l'estructura sil·làbica simple.

DESCOBREIX LA PARAULA, I4

Material del recurs

- 29 targetes amb imatge central, columnes laterals amb opcions de síl·labes per fer la tria (3 opcions per posició) i etiquetes amb la solució al dors corresponent a la segmentació sil·làbica.
- 40 pinces per a la selecció.

Desenvolupament de l'activitat

L'infant selecciona una targeta i observa la imatge central. A continuació, analitza les opcions de síl·labes disponibles a cada extrem i utilitza una pinça per marcar aquella que considera correcta en la primera i la segona posició.

Un cop completada la selecció, pot comprovar la seva resposta girant la targeta i observant la paraula escrita i segmentada sil·làbicament al dors.

L'activitat afavoreix la discriminació fonològica, la consciència de l'ordre de les síl·labes i la construcció progressiva de paraules a partir d'un suport estructurat.

Possible consigna: "Observa la imatge i tria les síl·labes correctes per formar la paraula."

Paraules treballades

- Mora, cova, gota, tassa, fulla, castell, vaixell, bolet, manta, ploma, mirall, granja, mitjó, llapis, estel, gelat, capsa, pinça, planta, raspall, llibre, figa, xumet, vestit, bruixa, bossa, pastís, peluix i pinya.

Adaptacions i nivells

- Reducció del nombre d'opcions de síl·labes per facilitar la selecció.
- Ús inicial amb suport de la mestra i posterior autonomia.
- Agrupació de paraules per camps semàntics (objectes, animals, aliments).
- Possibilitat d'utilitzar només una part de les targetes (columna de síl·laba inicial o final) segons el nivell.

Sistemes d'autocorrecció

El dors de cada targeta incorpora la paraula escrita i segmentada sil·làbicament, permetent a l'infant verificar de manera autònoma si la selecció de síl·labes ha estat correcta. Aquest sistema afavoreix l'autoavaluació immediata i la presa de consciència de l'error com a part del procés d'aprenentatge.

La capsa de les lletres
SUC
GOS
PA
TREN
GOS

LA CAPSA DE LES LLETRES, I4

Objectiu principal	Iniciar la construcció alfabètica de paraules mitjançant la manipulació seqüencial de lletres, afavorint la comprensió de la relació entre el nombre de grafemes, la seva ordenació i el significat de la paraula a partir d'un suport manipulatiu i visual estructurat.
Objectius específics	• Identificar i seleccionar les lletres necessàries per formar una paraula concreta a partir d'un referent visual. • Utilitzar el nombre de grafemes indicat com a guia per planificar la construcció de la paraula. • Ordenar correctament les lletres per reproduir la seqüència escrita de la paraula. • Establir la correspondència entre imatge, nombre de lletres i representació alfabètica. • Desenvolupar la consciència de la linealitat i seqüencialitat del sistema d'escriptura. • Explorar de manera autònoma la combinació de grafemes com a estratègia de construcció lingüística. • Iniciar l'autoregulació del procés de construcció mitjançant la verificació visual de la paraula model.
Continguts treballats	• Inici a la construcció alfabètica de paraules. • Correspondència grafema–paraula. • Ordenació seqüencial de lletres. • Relació entre imatge i representació escrita. • Consciència del nombre de lletres en una paraula. • Exploració manipulativa del sistema alfabètic.

Descripció del recurs

El recurs consisteix en una capsa manipulativa que incorpora pals amb les lletres de l'abecedari clavats verticalment, permetent que els infants els puguin extreure i utilitzar com a unitats mòbils per a la construcció de paraules.

El material s'acompanya d'un conjunt de targetes amb imatges d'elements quotidians. Cada targeta inclou a la part inferior un conjunt de rodones numerades que indiquen el nombre de lletres que formen la paraula corresponent, actuant com a suport d'anticipació i planificació.

Al dors de cada targeta s'hi incorpora la paraula escrita de manera completa, la qual cosa permet la verificació autònoma de la construcció realitzada per l'infant.

La proposta disposa d'un nombre reduït de targetes de manera intencionada, ja que l'objectiu principal és afavorir l'exploració lliure del material, la manipulació de les lletres i la descoberta progressiva del sistema alfabètic.

LA CAPSA DE LES LLETRES, I4

El recurs incorpora tres nivells progressius de dificultat identificats mitjançant colors al marc de les targetes, el qual permet graduar la complexitat de l'activitat i adaptar-la al nivell del desenvolupament fonològic de cada infant:

- Marc blau: paraules de dues lletres.
- Marc verd: paraules de tres lletres.
- Marc taronja: paraules de quatre lletres.

Material del recurs

- Capsa manipulativa amb 26 pals de lletres de l'abecedari.
- 15 targetes amb imatges acompanyades de rodones numerades indicant el nombre de lletres de l'element, amb sistema de classificació per colors al marc, i etiquetes de solucions al dors corresponent a l'escriptura de la paraula.

Desenvolupament de l'activitat

L'infant selecciona una targeta i observa la imatge juntament amb el nombre de rodones, que indica la quantitat de lletres que haurà d'utilitzar per construir la paraula.

A partir d'aquesta informació, busca les lletres corresponents dins la capsa i les manipula fins a formar la paraula de manera seqüencial.

Un cop construïda, pot comprovar la seva resposta girant la targeta i comparant-la amb la solució escrita al dors.

L'activitat afavoreix l'exploració activa del sistema alfabètic i la comprensió progressiva de la relació entre so, lletra i paraula.

Possible consigna: "Construeix la paraula amb les lletres que trobis a la capsa."

Paraules treballades

- 2 lletres: pa, ou i mà.
- 3 lletres: sol, mar, cel, mel, gat, gos, foc i suc.
- 4 lletres: nino, tren, poma i pera.

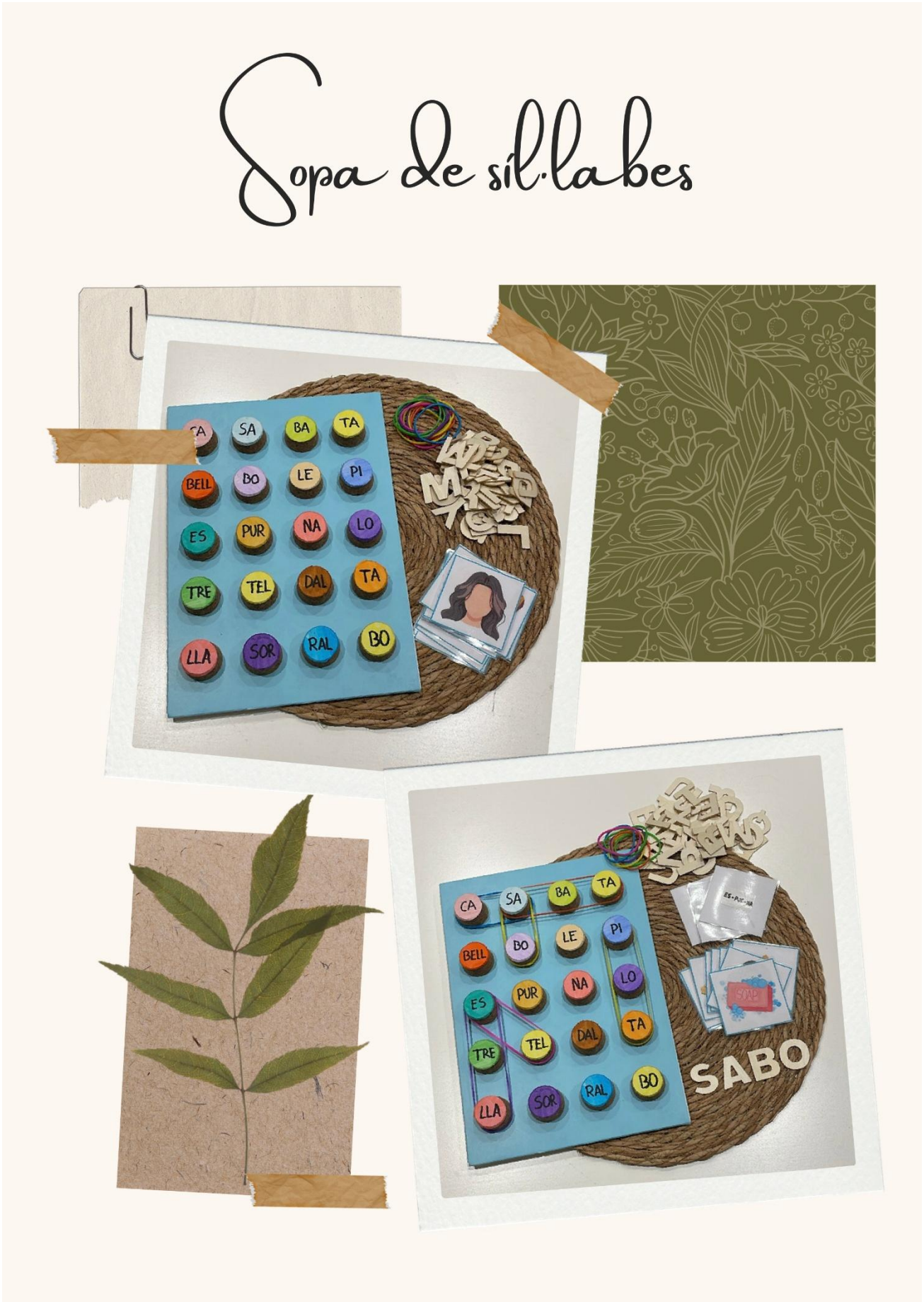
Adaptacions i nivells

- Reducció del nombre de targetes per facilitar l'exploració inicial.
- Introducció progressiva de paraules més llargues.
- Ús inicial amb suport de les rodones numerades i posterior retirada.
- Agrupació de paraules per dificultat (2, 3 i 4 lletres).

LA CAPSA DE LES LLETRES, I4

Sistemes d'autocorrecció

El dors de les targetes incorpora la paraula escrita completa, permetent la verificació autònoma de la construcció realitzada. A més, el suport visual del nombre de lletres facilita la detecció d'errors en la quantitat i ordenació dels grafemes, afavorint la reflexió metalingüística de l'infant.

Sopa de síl·labes
CA SA BA TA
BELL BO LE PI
ES PUR NA LO
TRE TEL DAL TA
LLA SOR RAL BO
SABO

SOPA DE SÍL·LABES, I5

Objectiu principal	Consolidar la síntesi fonològica mitjançant la localització, selecció i combinació autònoma de síl·labes dins d'una estructura espacial tipus graella, afavorint la construcció de paraules a partir d'estratègies de cerca, planificació i verificació.
Objectius específics	• Identificar síl·labes dins d'una estructura visual organitzada en graella. • Localitzar combinacions sil·làbiques que permetin formar paraules significatives. • Desenvolupar estratègies de cerca visual i planificació lingüística. • Relacionar la disposició espacial de les síl·labes amb la construcció seqüencial de paraules. • Integrar suport visual (targetes) com a guia per a la descoberta de paraules. • Representar les paraules construïdes mitjançant la manipulació de lletres de fusta. • Afavorir l'autonomia en la resolució de reptes lingüístics progressivament més complexos.
Continguts treballats	• Síntesi sil·làbica avançada. • Localització i selecció de síl·labes en espai estructurat. • Construcció de paraules a partir de combinacions no lineals. • Relació imatge–paraula–estructura sil·làbica. • Estratègies de cerca visual i resolució de problemes lingüístics. • Representació escrita mitjançant lletres manipulatives.

Descripció del recurs

El recurs consisteix en una graella manipulativa en format 3D de 4x5, amb un total de 20 punts, on cada punt incorpora una síl·laba. Aquesta estructura simula una "sopa de síl·labes" tridimensional.

L'objectiu és que els infants localitzin combinacions de síl·labes dins la graella i les uneixin mitjançant gomes elàstiques, de manera similar a l'ús d'un geoplà, formant així les diferents paraules proposades.

El recurs inclou combinacions sil·làbiques que permeten formar paraules de dues i tres síl·labes, distribuïdes de manera equilibrada dins la graella.

La proposta es pot realitzar de dues maneres:
- Exploració lliure: els infants observen la graella i busquen possibles combinacions de síl·labes.
- Exploració guiada: a través de targetes amb imatge, que indiquen la paraula a descobrir.

SOPA DE SÍL·LABES, I5

Les targetes incorporen:

- A la part frontal: una imatge com a referent visual.
- Al dors: la segmentació sil·làbica de la paraula, com a suport d'ajuda o autocorrecció.

Un cop localitzada una paraula, aquesta es representa també amb lletres de fusta, reforçant la connexió entre la construcció manipulativa i la representació alfabètica.

El sistema inclou múltiples possibles solucions, però cada combinació correcta està associada a una targeta, de manera que els infants poden anar descartant-les a mesura que les resolen.

Material del recurs

- Graella 3D 4x5 amb síl·labes.
- 13 gomes elàstiques per a la connexió de punts.
- 13 targetes amb imatge i suport sil·làbic al dors.
- 52 lletres de fusta manipulatives.

Desenvolupament de l'activitat

L'infant observa la graella de síl·labes i identifica possibles recorreguts que puguin formar paraules. Pot treballar de manera lliure o utilitzar una targeta com a guia.

En el cas de treball amb targetes, l'infant identifica la imatge i busca dins la graella la combinació de síl·labes corresponent. Un cop localitzada, uneix els punts amb gomes elàstiques per visualitzar la paraula.

Posteriorment, pot representar la paraula amb lletres de fusta, reforçant la relació entre estructura sil·làbica i representació escrita, i comprovar la combinació revisant el dors de les targetes.

A mesura que resol les targetes, les pot anar descartant, fins a completar totes les possibles combinacions, esgotant les targetes i les gomes elàstiques.

Possible consigna: "Busca les síl·labes i uneix-les per descobrir la paraula amagada."

Paraules treballades

- 2 síl·labes: cabell, casa, sabó, bota, estel, sorral, Nadal i tresor.
- 3 síl·labes: estrella, espurna, balena, pilota i sabata.

SOPA DE SÍL·LABES, I5

Adaptacions i nivells

- Ús inicial amb targetes com a suport guia.
- Exploració lliure de la graella sense imatges.
- Reducció del nombre de síl·labes visibles per facilitar la cerca.
- Augment progressiu de la complexitat dels recorreguts.
- Introducció d'un petit repte temporal o de resolució col·lectiva.

Sistemes d'autocorrecció

L'autocorrecció es realitza mitjançant el dors de les targetes, on es presenta la segmentació sil·làbica de la paraula. Aquest suport permet contrastar la combinació realitzada amb la solució esperada. El sistema de descart progressiu de targetes i gomes elàstiques també actua com a mecanisme de control del progrés i verificació de l'activitat.

Completa la síl·laba
TAM
FLAU
TA
BAL
DU
FA
MA
PA

COMPLETA LA SÍL·LABA, I5

Objectiu principal	Consolidar la síntesi fonològica mitjançant la reconstrucció guiada de paraules a partir de la identificació i emplenament de síl·labes, afavorint la relació entre representació visual, estructura escrita i selecció manipulativa.
Objectius específics	• Identificar les síl·labes que formen una paraula a partir del suport visual de la imatge. • Completar estructures sil·làbiques incompletes mitjançant la selecció de síl·labes correctes. • Relacionar la imatge amb la seva estructura oral i escrita. • Desenvolupar la consciència de la composició interna de les paraules. • Afavorir l'ús d'estratègies de cerca i discriminació fonològica. • Potenciar l'autonomia en la verificació de respostes mitjançant suport autocorrectiu.
Continguts treballats	• Síntesi sil·làbica amb suport estructurat. • Compleció de paraules a partir de síl·labes. • Relació imatge–paraula–estructura sil·làbica. • Reconeixement i selecció de síl·labes. • Consciència de l'estructura interna de les paraules. • Estratègies d'autocorrecció i revisió.

Descripció del recurs

El recurs està format per un conjunt de targetes manipulatives que incorporen en la part superior una imatge d'un element i, a la part inferior, la seva estructura sil·làbica representada en forma de requadres buits.

L'objectiu és que els infants completen la paraula identificant les síl·labes corresponents i cercant-les entre un conjunt de cubs sensorials, cadascun dels quals conté una síl·laba en una de les seves cares.

Les targetes es divideixen en dos nivells de dificultat:
- Targetes amb marc verd: paraules de dues síl·labes.
- Targetes amb marc blau: paraules de tres síl·labes.

Les targetes es presenten amb els requadres inicialment buits o parcialment completats. De manera intencionada, el recurs és altament flexible, ja que permet que el docent adapti el nivell de suport, emplenant més o menys síl·labes segons les necessitats del grup o de l'infant.

COMPLETA LA SÍL·LABA, I5

Els cubs sensorials també són modificables, ja que les síl·labes es poden canviar amb materials reutilitzables (retolador permanent i alcohol), fet que permet una adaptació constant del recurs.

Al dors de cada targeta s'inclou la paraula completa segmentada sil·làbicament, la qual permet la verificació autònoma de la resposta.

Material del recurs

- 30 targetes amb imatge i estructura sil·làbica per emplenar en format requadres, amb sistema de classificació per colors al marc, i la incorporació d'una etiqueta amb la síntesi sil·làbica al dors com a autocorrecció.
- 30 cubs sensorials amb síl·labes intercanviables.

Desenvolupament de l'activitat

L'infant observa la targeta i identifica la imatge representada. A continuació, analitza els requadres sil·làbics incomplets i ha de completar la paraula seleccionant les síl·labes corresponents entre els cubs sensorials.

Un cop completada la paraula, pot comprovar la seva resposta girant la targeta i observant la segmentació sil·làbica al dors.

El recurs permet diferents nivells de suport, des de la compleció totalment guiada fins a la construcció més autònoma.

Possible consigna: "Completa la paraula trobant les síl·labes que falten entre els cubs."

Paraules treballades

- 2 síl·labes: regal, tambor, tresor, botó, raspall, dofí, bitllet, boca, pitet, barret, sorral, mapa, flauta i violí.
- 3 síl·labes: baldufa, tobogan, cadira, forquilla, pijama, autobús, balena, gronxador, maleta, moneda, motxilla, cullera, piscina, semàfor, xilòfon i tisores.

Adaptacions i nivells

- Compleció total o parcial dels requadres segons nivell.
- Reducció del nombre de cubs disponibles.
- Ús guiat amb suport de la mestra o autonomia completa.
- Canvi periòdic de síl·labes als cubs per augmentar varietat.
- Augment progressiu del nombre de síl·labes per targeta.

COMPLETA LA SÍL·LABA, I5

Sistemes d'autocorrecció

Cada targeta incorpora al dors la paraula completa segmentada sil·làbicament, permetent a l'infant verificar de manera autònoma si la selecció de síl·labes és correcta. Aquest sistema afavoreix la reflexió sobre l'error i la consolidació de la consciència sil·làbica.

Pissarra de paraules

PISSARRA DE PARAULES, I5

Objectiu principal	Consolidar la síntesi fonològica alfabèticament mitjançant la construcció de paraules a partir de la selecció, ordenació i manipulació de grafemes en un suport visual estructurat i autocorrectiu.
Objectius específics	• Identificar les lletres necessàries per construir una paraula a partir d'un referent visual. • Seleccionar i ordenar els grafemes correctes dins d'un espai de composició escrit. • Establir la correspondència entre imatge, paraula oral i representació escrita. • Desenvolupar la consciència de la seqüència lineal de l'escriptura. • Diferenciar vocals i consonants a partir de suport cromàtic. • Afavorir la manipulació activa de les lletres com a unitats de significat. • Potenciar l'autonomia en la construcció i reconstrucció de paraules.
Continguts treballats	• Síntesi fonològica a escala de grafema. • Construcció de paraules a partir de lletres. • Ordenació seqüencial de grafemes. • Relació imatge–paraula–escriptura. • Consciència de la direccionalitat del sistema d'escriptura. • Diferenciació vocàlica mitjançant suport visual cromàtic. • Estratègies d'autocorrecció i verificació.

Descripció del recurs

El recurs consisteix en una planella manipulativa que integra tres espais diferenciats:

- Un requadre destinat a la imatge.
- Un requadre de composició de la paraula.
- Un espai inferior amb l'alfabet complet, incloent-hi totes les lletres en format rodó i adhesiu amb velcro, amb repetició de les vocals, que apareixen dobles.

Les lletres es presenten com a mini targetes circulars que es poden desenganxar i col·locar al requadre de composició de paraula, afavorint la manipulació activa del sistema alfabètic.

El sistema de l'alfabet segueix una codificació cromàtica coherent amb la planella, diferenciant clarament les vocals mitjançant una tonalitat específica per facilitar-ne la identificació.

PISSARRA DE PARAULES, I5

Quan les lletres es retiren del suport, queda visible la seva forma escrita sota el velcro, fet que facilita la seva correcta ubicació en finalitzar l'activitat i afavoreix la recuperació de l'ordre inicial.

El requadre de composició permet la construcció de paraules de fins a cinc lletres, tot i que s'adapta també a estructures més curtes.

El recurs s'acompanya de targetes amb imatge, que actuen com a estímul visual per a la construcció de la paraula. Cada targeta inclou:

- Al davant: la imatge de l'objecte o element.
- Al dors: la paraula escrita com a suport d'autocorrecció.

Material del recurs

- 3 planelles manipulatives amb espais diferenciats.
- 3 conjunts de lletres de l'alfabet amb codificació cromàtica en format rodó amb velcro.
- 24 targetes amb imatge i escriptura de la paraula al dors.

Desenvolupament de l'activitat

L'infant selecciona una targeta amb imatge i la col·loca en el requadre corresponent de la planella. A continuació, observa la imatge i identifica les lletres necessàries per formar la paraula.

Utilitzant l'alfabet manipulatiu, selecciona una a una les lletres i les col·loca en el requadre de composició, respectant l'ordre correcte per construir la paraula.

Un cop finalitzada la construcció, pot comprovar la seva resposta girant la targeta i comparant-la amb la paraula escrita al dors.

Després de la comprovació, l'infant retorna les lletres al seu lloc original, utilitzant el suport visual que queda visible sota el velcro.

Possible consigna: "Escriu la paraula amb les lletres que trobis a l'alfabet."

Paraules treballades

- 2 lletres: mà.
- 3 lletres: sol, foc, peu i oli.
- 4 lletres: casa, serp, sopa, rosa, vaca, boca, avió, pera, raïm, verd i blau.
- 5 lletres: taula, núvol, cotxe, porta, dents, aigua, piano i violí.

PISSARRA DE PARAULES, I5

Adaptacions i nivells

- Reducció del nombre de lletres disponibles a l'alfabet.
- Ús de models de paraula parcialment completats.
- Treball inicial amb paraules de 2–3 lletres.
- Increment progressiu fins a 5 lletres.
- Suport cromàtic per diferenciar vocals i consonants.

Sistemes d'autocorrecció

El dors de les targetes incorpora la paraula escrita completa, permetent la verificació autònoma de la construcció. A més, el suport visual sota les lletres en el sistema de velcro facilita la recuperació de l'ordre inicial i afavoreix la revisió del procés de construcció.

Connectem lletres

CONNECTEM LLETRES, I5

Objectiu principal	Afavorir l'exploració de la síntesi fonològica i l'inici de la construcció alfabètica de paraules mitjançant la combinació lliure de grafemes en un context lúdic col·laboratiu, promovent la descoberta de patrons lingüístics i estructures de paraules.
Objectius específics	• Explorar la combinació de vocals i consonants per formar paraules significatives. • Identificar possibles paraules a partir de la manipulació lliure de grafemes. • Diferenciar vocals i consonants a partir de la seva codificació cromàtica. • Desenvolupar la consciència de l'estructura interna de les paraules. • Afavorir la flexibilitat cognitiva i lingüística mitjançant la recombinació de lletres. • Potenciar la col·laboració i la construcció compartida del coneixement lingüístic. • Observar i analitzar les estructures resultants dins d'un suport visual espacial.
Continguts treballats	• Síntesi fonològica i inici a la combinació alfabètica. • Construcció de paraules a partir de grafemes lliures. • Distinció entre vocals i consonants. • Relació entre estructura visual i estructura lingüística. • Exploració de patrons ortogràfics. • Consciència de la formació de paraules en context manipulatiu.

Descripció del recurs

El recurs es basa en una adaptació del joc Connecta 4, utilitzant el seu tauler com a suport manipulatiu per a la construcció i exploració de paraules.

Les fitxes del joc es codifiquen per colors segons la seva categoria fonològica: les fitxes vermelles són vocals i les fitxes grogues consonants.

Cada fitxa incorpora la grafia corresponent a la lletra en ambdues cares, facilitant la seva identificació durant la manipulació.

La distribució de les lletres és la següent:
- Vocals: A (7), E (6), O (3), I (3), U (2).
- Consonants: B, C (2), D, F, G, S (2), V, M, L (2), P, R (2), X, H, Q, N, T (2).

La proposta consisteix en què els infants utilitzin aquestes fitxes per construir paraules, combinant vocals i consonants de manera lliure i col·laborativa.

CONNECTEM LLETRES, I5

Un cop es forma una paraula coherent i és validada pel grup, aquesta es col·loca al tauler Connecta 4.

A mesura que el joc avança, es van acumulant paraules al tauler, fet que permet observar la disposició espacial de les lletres, les seves relacions i les estructures formades.

El joc no segueix una dinàmica competitiva, sinó cooperativa, on l'objectiu compartit és esgotar les possibilitats de combinació de les fitxes disponibles.

Material del recurs

- Tauler de joc Connecta 4.
- 21 fitxes de vocals (vermelles).
- 21 fitxes de consonants (grogues).

Desenvolupament de l'activitat

Els infants disposen totes les fitxes agrupades i, de manera col·laborativa, les combinen per formar paraules significatives. Quan el grup identifica una possible paraula, aquesta es valida oralment i es col·loca al tauler Connecta 4.

A mesura que s'afegeixen paraules, el tauler es converteix en un espai d'observació i reflexió sobre la composició de les paraules, permetent detectar patrons, estructures i combinacions possibles entre grafemes.

L'activitat es manté oberta i flexible, sense una única solució correcta, prioritzant l'exploració lingüística i la descoberta compartida.

Possible consigna: "Combina les lletres i crea paraules amb el teu equip."

Adaptacions i nivells

- Reducció del nombre de fitxes disponibles.
- Introducció progressiva de consonants menys freqüents.
- Limitació inicial a paraules curtes.
- Orientació del docent en la detecció de possibles paraules.
- Exploració lliure o guiada segons el nivell del grup.
- Possibilitat de centrar-se només en vocals o consonants en fases inicials.

Sistema d'autocorrecció

El recurs no incorpora un sistema d'autocorrecció formal, ja que es tracta d'una proposta oberta i exploratòria. La validació de les paraules es realitza de manera col·laborativa mitjançant la verbalització i el consens del grup, afavorint la reflexió metalingüística i la construcció compartida del coneixement lingüístic.

Annex E. Planificació temporal del projecte

En aquest annex es presenta el cronograma de desenvolupament del TFG en format de diagrama de Gantt. Aquest permet visualitzar la distribució temporal de les diferents fases del projecte al llarg dels mesos de febrer a juny, així com l'organització de tasques, tutories i el procés d'elaboració global.

Taula E1.

Diagrama de Gantt

	Febrer			Març				Abril					Maig				Juny
Tasques	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	5	1	2	3	4	1
Tutories																	
Objectius																	
Anàlisi de necessitats																	
Fonamentació teòrica																	
Metodologia																	
Disseny intervenció																	
Implementació intervenció																	
Avaluació de la implementació																	
Conclusions																	
Revisió final																	
Lliurament																	

Nota. Taula d'elaboració pròpia (2026)

Annex F. Cost estimat de creació dels recursos

En aquest annex es detalla el cost estimat dels materials utilitzats per a la creació dels diferents recursos didàctics dissenyats en la proposta d'intervenció. S'hi recull la descripció dels elements necessaris per a cada recurs i el seu cost aproximat.

Taula F1.

Cost estimat de creació dels recursos. I3

Recurs	Materials principals	Cost estimat
Animals en peces	Impressió i plastificat de 14 targetes, 4 anelles i 30 conjunts de velcro	8 €
Boca menja-paraules	Impressió i plastificat de 22 targetes amb imatge i text, impressió i plastificat de la imatge de la boca, caixa de cartó, 51 peces de goma eva i 22 etiquetes	13 €
Paraules de colors	20 peces de goma eva	3 €
Girem síl·labes	4 tubs de cartró, 4 tires de paper de colors variats, 8 cubs de gel de silicona	5 €
Total		29 €

Nota. Taula d'elaboració pròpia (2026)

Taula F2.

Cost estimat de creació dels recursos. I4

Recurs	Materials principals	Cost estimat
Lletres en moviment	4 tubs de cartó, 14 tires de paper de colors variats, 2 abecedaris de fusta	12 €
Policubs de paraules	Impressió i plastificat de 15 imatges i 15 fragments de text i 40 peces de policubs	15 €

Descobreix la paraula	Impressió i plastificat de 29 targetes amb imatge i text, 29 etiquetes i 40 pinces de fusta	8 €
Girem síl·labes	Impressió i plastificat de 15 targetes amb imatge i text, caixa de cartó, 1 abecedari de goma eva amb adhesiu i 15 etiquetes	11 €
Total		46 €

Nota. Taula d'elaboració pròpia (2026)

Taula F3.

Cost estimat de creació dels recursos. I5

Recurs	Materials principals	Cost estimat
Sopa de síl·labes	Impressió i plastificat de 13 targetes amb imatge, 1 cartró ploma, 20 peces de suro i 13 etiquetes	14 €
Completa la síl·laba	Impressió i plastificat de 30 targetes amb imatge, 30 cubs de gel de silicona i 30 etiquetes	9 €
Pissarra de paraules	Impressió i plastificat de 3 planelles de joc, 3 abecedaris i 24 targetes d'imatge, 24 etiquetes i 111 conjunts de velcro	14 €
Connectem lletres	Joc de Connecta 4	12 €
Total		49 €

Nota. Taula d'elaboració pròpia (2026)

Taula F4.

Cost estimat de creació dels recursos. Total

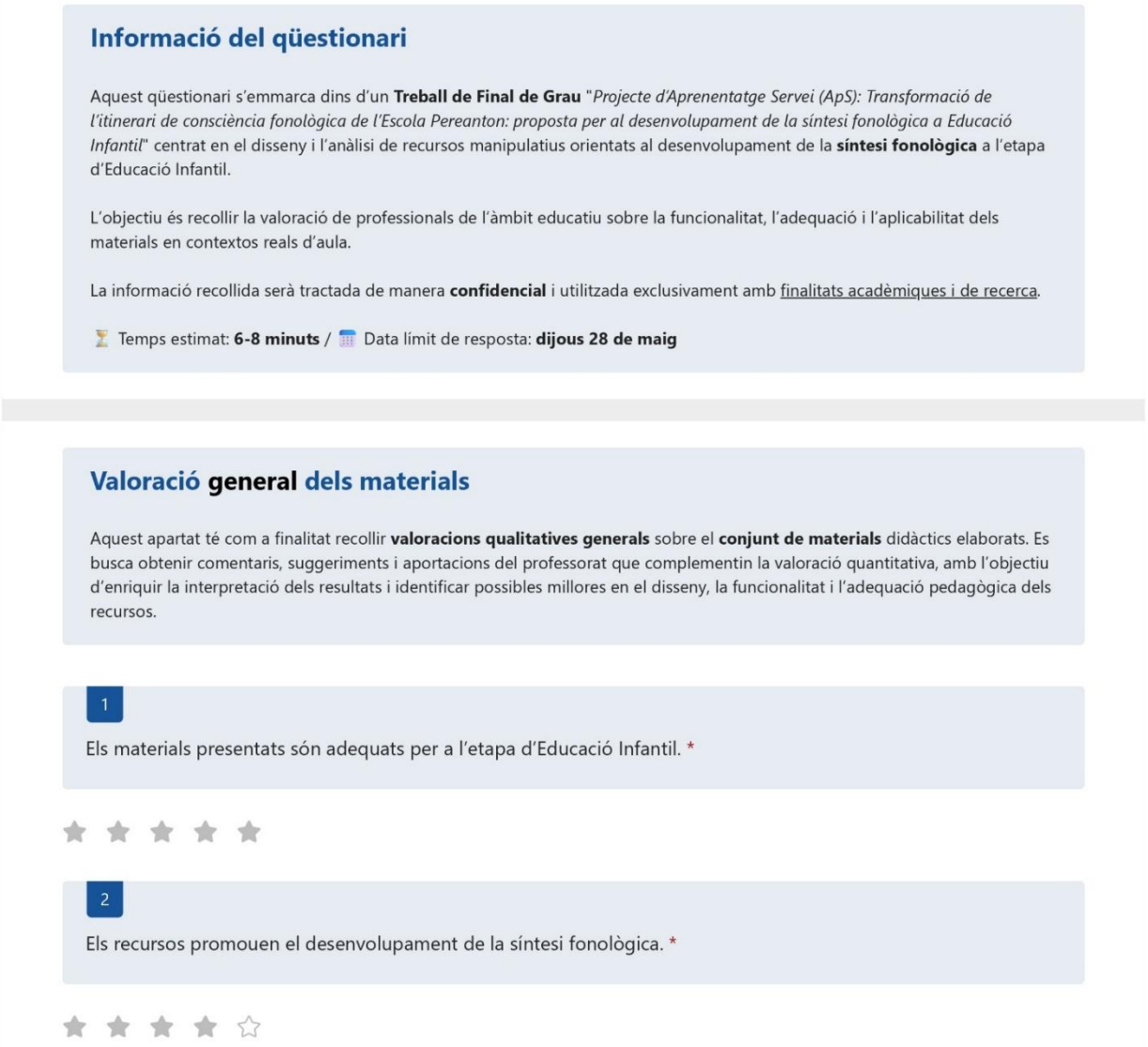
Nivell	Cost estimat
Total dels recursos d'I3	29 €
Total dels recursos d'I4	46 €
Total dels recursos d'I5	49 €
Total	124 €

Nota. Taula d'elaboració pròpia (2026)

Annex G. Resposta de l'escola al qüestionari d'avaluació

En l'annex a continuació es recullen les respostes facilitades pel centre educatiu, més concretament per la Maria Sallés, al qüestionari d'avaluació de la intervenció. Es presenten únicament les valoracions generals i les corresponents al nivell d'I5, ja que els apartats relatius a I3 i I4 no contenen respostes.

Nota. Aquest annex inclou les captures de resposta del qüestionari elaborat amb Microsoft Forms i exportat en format PDF, posteriorment incorporat com a imatges en el document. El conjunt constitueix l'instrument complet de recollida de dades utilitzat en la intervenció, i per aquest motiu no s'han numerat les imatges de manera individual.

3

Les activitats permeten adaptar-se a diferents ritmes i nivells d’aprenentatge. *

★ ★ ★ ★ ☆

4

Els recursos presenten una dificultat progressiva adequada. *

★ ★ ★ ★ ☆

5

Els sistemes d’autocorrecció afavoreixen l’autonomia de l’infant. *

★ ★ ★ ☆ ☆

6

Les consignes i el funcionament dels materials són clars i comprensibles. *

★ ★ ★ ☆ ☆

7

Quin aspecte consideres més positiu dels materials? *

Com treballa la síntesi des de diferents propostes que es complementen.

8

Quin aspecte creus que s'hauria de millorar? *

Crec que és important partir de paraules vinculades amb el dia a dia. Però això només ho pot saber la tutora!

9

En quin grau consideres aplicables aquests recursos a la teva aula? *

👍 👍 👍 👍 👍

10

Per què? *

Perquè són manipulatius

i5 Valoració específica recursos

En aquest apartat **només s'han de valorar els recursos d'i5 que el professorat hagi pogut revisar o aplicar** a l'aula. Si algun material no s'ha utilitzat o revisat, es pot deixar sense respondre. L'objectiu és recollir una valoració ajustada a l'experiència real amb cada recurs.

21

Sopa de síl·labes

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'acord
Adequat per al nivell dels infants	○	○	○	○	◉
El format és funcional i entenedor	○	○	○	◉	○
Afavoreix la planificació i síntesi	○	○	○	◉	○

22

Completa la síl·laba

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'acord
Adequat per al nivell dels infants	○	○	◉	○	○
El sistema de cubs és funcional	○	○	○	◉	○
Afavoreix la identificació de síl·labes	○	○	◉	○	○

23

Pisarra de paraules

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'acord
Adequat per a iniciació a l'escriptura	○	○	○	◉	○
El sistema amb velcro és funcional	○	○	○	◉	○
Afavoreix la construcció de paraules	○	○	○	◉	○

24

Connectem lletres

	Molt en desacord	En desacord	Neutre	D'acord	Molt d'acord
Adequat per al nivell dels infanhts	○	○	◉	○	○
El recurs és fàcil d'utilitzar en grup	○	○	◉	○	○
Afavoreix l'exploració del llenguatge	○	○	○	◉	○

25

Indica els principals **punts forts i aspectes de millora** dels recursos valorats.

Alguns materials resulten petits per aquests infants. Algun treball millora molt amb la presència de l'adult. En general crec que són adequats, els utilitzarem, segur!

Tancament

26

Espai per a **comentaris, suggeriments o aportacions** sobre els recursos o sobre el desenvolupament del TFG i la col·laboració amb l'autora del treball.

Els recursos estan ben pensats. Cada tutora cal que els acabi adequant, però és un molt bon punt de partida. La Nerea s'ha mostrat molt receptiva en les diferents instruccions que hem compartit en conversa, ho ha posat molt fàcil i de seguida ha entès la demanda, les necessitats i característiques dels infants i de l'escola. Destaco com a desenvolupament del treball la manca de temps per a dur a terme la prova del material. El maig ha estat i sol ser un mes molt complicat i farcit d'esdeveniments i costa trobar espais per a pressentar-lo i treballar-hi amb fluïdesa. És una llàstima, els grups d'I3 i I4 no l'han pogut dur a terme. El curs vinent el reprendrem, segur!
Gràcies per tot, Nerea.